

Imbombo sa Vasung'ua

¹ Ikitabu ikyapakaliikyapakali nilyakilembile, Theofilo, nikajova soni sino alyasitenguile uYesu kuvomba na kuvulanisia, ² kudughila ikighono kino umwene alyapelilue kukianya. Uulu luliale yeluhumile ululaghilo kuumila kw Mhepo mwimike kuvavulanesivua vano alyavasaluile. ³ Ye sikilile imumuko sa Vene, umwene alyavonike kuanave mwuumi kange na sising'ilisio nyinga sikoleleuagha. Mufighono fijigho fine alihufisiealihufisie kuvene, napikwolelela vumila isa vatwa va Nguluve ⁴ Panorama akatang'anagha navope, pe akavalaghilagha kuti navangavukaghe mhu Yerusalemu, loli vaghulilaghe ulyalufingo lwa Nata, lino, alyatile, "Mulyapulike kuhuma kuliune ⁵ kuti uYohanauYohana aliofuighe ulyofugho lwa malenga, loli umue mkwofughuagha nhu Mhepo mwimike mofighono fififi fidebe." ⁶ Pano ye vakong'anile palikimo valyamposisie, "Mutwa, kwekuti ku uulu ghilikuvagomokesia avanhu va Israeli uvutwa?" ⁷ Umwene akavavula akaati, "nalunoghile kuliumue kukagula amasiki Ghana uNata afumbilue kuvatavulilua va mwene jujoo." ⁸ Loli mukupila ingufu, unsiki ghuno ilikwisa kuliumue uMhepo umwimike; umue muliva volesi vango kuoni muYerusalem name muYahudi mwoni ni Samaria na kuvusililokuvusililo vwa iisi." ⁹ U Mutwa Yesu

yamalile kujova isi, avenue yevilola kukyanya, umwene akanyanyulivua kukianya, ilifunde likakupikila valeke kumuagha name Mason ghavanave. ¹⁰ Pano vakalolagha kukyanya nhuvusyukue yeiluta, nakalingi, avanhuvavili valyiima pakati name Kati pavanave vafwalile amanda amavalafu. ¹¹ Vakati, "Umue me vanhu va mugalilaya, lwakiiki mwimile apa mulola kukyanya?" U Yesu uju Juno atoghile kukyanya iligomoka lulalula ndavule mumbwene iluta kukyanya. ¹² Pepano vakagomoka kuhuma kukidunda kya mizeituni, kind kilipipi nii Yerusalem, ulughendo ulwa kighono ikya sabati. ¹³ Ye vafikilevafikile vakaluta kugholofa kuno vakikalagha. Vope veva Ptro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipino, Thomas, Batholomayo, Matayo, Yakobo, Mwana wa Afayo, Simon Zelote, nhu Yuda Mwana wa Yakobo. ¹⁴ Voni vakakolana aka huana munhu jumbo, ningufu vakaghendelela ni nyifunyo. Palikimo na vope pevaliale avakimama, Maliamu ung'ina ghwa Yesu na valumbu va mwene. ¹⁵ Mufighono fila uPetro akima pakate nakate navanyalukolo avanhuvavili kimo night fijigho fivili, akati, ¹⁶ Vanyalukolo, lulyanoghile Kati amalembe ghakwilanilaghe pano pakali uMhepo mwimike akajovelagha muloomo ghwa Daudi ulwakuling'ana nhu Yuda, alyamendime kuvala vano valya n'kolile uYesu. ¹⁷ Ulwakuva umwene alyale njiitu alyiupile ikighelelo kya mwene mumboo jiitu iiji." ¹⁸ (lino umunhu uju alyaghulile ikivanja kind aliipile nhuvuhosi vwa mwene apuo pe

akaghwisagha akalongosiagha umutu, umbili ghukadendemuka namaleme ghakakung'ika niiki ghakava pavugholofu. ¹⁹ Voni vanovakakilagha muYerusalemu valyasipulike soni isi, pe ikivanja ikio pevakakipela kunjovele javanave "Akelidama" ughu ghwe "mughunda ghwa Dana." ²⁰ "Mukitabu kya Zaburi lilembilue, 'ghuula umughunda ghuake ghuva wa kuhama kwejeje name jumonga nangikalaghe Pala;' name, 'Tavulile umunhu ujunge atole inafasi jamwene ijavulongosi.' ²¹ Uluo lwakyang'ani, lino, jumbo umughosi vakavingilisaniagha pano uMutwa Yesu alyahumile napikwingila muliusue, ²² kutengulila kulwofugho lwa Yohana kufika ikighono Kira kinda akatolwagha kukyanya, anoghile piva mwolesi ghwa lusyiuko palikimopalikimo nusue. ²³ "Vakavavika pavulongolo avaghosi vaviili, Yusufu Juno akatambulivugha Balinaba, junoghuope akatambulivagha Yusto nhu Maria. ²⁴ Avene vakifunyagha vakatisagha, "Uve, Mutwa, ghwejuno ukagwile amoyo gha vanhu voni, tuvikiile pavugholofu ghwe Venice muvanhu avaviili Juno usaluile. ²⁵ Uwakuhala imbombo ija vwomolia jino akajile uYuda Juno akahokile ghwejuno ahaliile papa mwene." ²⁶ Vakavatovela ikuura vavuo, ni kura jikamughwila Mathia wejuno akavalilua palikimo na vasung'wa kijigho najumo.

U muliango 2

¹ Yekifikile ikighono kya Pentekoste, vanilla valyakong'anile papamo. ² Nakaliingi lukahumila ulugulumo kuhuma kukyanya here luujilo lwa mepo lukamema munyumba Joni jino valikalile. ³ Sikavahumila imiili, sikalekeng'ana here ndapi said mwoto Kira munhu sikale pakyanya pamutu ghwa mwene. ⁴ Avenu voni vakamemesevua uMhepo mwimike pevakatengula kujova injovelo isinge, ndavele uMhepo akavatangile kujova. ⁵ Unsiki ghulaghula pevalyiale avayahudi vano vakikalagha muYerusalemu, vakamulumbagha uNguluve, kuhuma mu iise soni sino silipasi pavulanga. ⁶ Inguluumo is yesipulikike, ikipugha kya vanhu kikaghona palikimo vakava nhu vwoghofi ulwakuva Kira much akapulike panovijova ninjovele Ja mwene jujuo. ⁷ Vakaghasuka napideghanapidegha Avenue vakajova, "kyang'ani, available voni vanoviju kwekuti navaGalilaya? ⁸ Lwakuva kiiki tukuvapulika, usue tweni munjovele situ sino tukaholilue na sope? ⁹ Waparthia na vaMedi nava Elamu, navmo vikukala khu Mesopotamia, Yahudi namu Ponto naku Asia, ¹⁰ Mu Frigia, Pamilia, namu Misri, naku Libya naku Kirene, navahesia voni kuhuma ku Rumi, ¹¹ Va Yahudi, na vimiike, Wakrete na Vaarabu, tukavapulika vijova munjovele situ ulwa vutavulilua lwa mbombo saNguluve." ¹² Voni valyaghaswike napikwalangana; valijofisie vavuo Kwan vavuo, ¹³ "Ulu lulindani?" Niiki avenge valyasyojuli vakati, "Ava vamemile uluhujo ulupya."

14 Loli uPetro akiima palikimo navala kijicho na jimo, akakolelela kiongo, akavavula, "Mwevanhu wa Yudea navoni vano vikukala apa pa Yerusalemu, ili live pavuvalafu paliu-mue, mupulikisiyaghe vunofu amasio aghango. 15 Avanhu ava navaghalile ndavule musagha, ulwakuva unsiki ughu lwakilavo kivalilo kya vutatu. 16 Loli ili lilyajovilue kukilila kwa m'bili uYoheli: 17 Jiliva mufighono ifya vusililo, u Nguluve ijova, nilikung'ilila umhepo ghuango ku vanhu voni. Avana vinhu navalivihu vihumiagha uvuvili, avasoleka vinhu vilisonu-agma sinusivoneka, navaghogholo vinhu vilighonelagha injosi. 18 Vulevule ulwa vavombi vango name vavombi vango ava hinja mufighono ifio, nikung'a uMhepo ghwango vope vilivilagha. 19 Nihufiagha isakudegha kukyanya kuvulanga nifideghe pasi pa iisi, idanda, umwoto, niliiosi ilighifu. 20 Ilijuvallijuva lillahambusivua kuva ng'isi naghumwesi kuva danda, ye kikyale ikighono ikivaha nhi fideghe fya Mutwa. 21 Liliva ndiki umunhu ghueni Juno ikulitambulagha iliisio lya Mutwa ilivanguka.' 22 Mwevanhu wa Israeli, mupulikaghe amasio agha: U Yesu ghwa Nazareti, umunhu Juno mpesie nhu Nguluve kuliumue ni mbombo savatavulilua ni sakudeghe, nifideghe fino uNguluve kukila pakate paliu-mue, ndavulejumue mulumanyile- 23 Ulwakuva uvutavike vulyahuvilue kuhuma kuvutengulilo, nhuvupakasi vwa Nguluve, alyatavulivue, numue, mumavoko gha vanhu avanangi, mulya n'komelile na pikum'buda, 24 Juno unghuluveunghuluve alya

mwimike, akavusia uvuvafi vwa vufue Kwa mwene, ulwakuva nalukunoghile Kwa mwene kutemua nuluo. ²⁵ Ndiki u Daddy ijova vwimila vwa mwene, nilyamwaghile u Mutwa jatu pamaso ghango, umwene alikuluvokoko lwango ulwa kundio apene lolii nani veghelesivuagha. ²⁶ Ulwene umwojo ghwango ghuliale nhu lukelo nalulumilii lwango lulya hovosivue. Kange naghum'bilii ghwango ghukukalagha n'kangafu. ²⁷ Nhulaluleka uluvelo lyango lulaluta kuvulugu, nambe naghulikuntavula umwimike ghwako kulola uvuvole. ²⁸ Uve uhufisie kuliune iisila isvwumi; ghukumbika nimeme ulukelo pavulongolo pa maso ghako.' ²⁹ Nyalukolo, nakaguile kujova kuliumue ulukangasio ulwa Nata ghwitu Daudi: umwene alyafuile nakusyilua, najimbipa ja mwene jilipalikimo nusue mpaka umusyighu iji. ³⁰ Anala, alyale m'bili kange aliyah kaguile kuuti uNguluve alijighile ulwuigho Kwan mwene, pa kitengo ikya vutwa. ³¹ Iili alyalyaghila ng'ani pe akajova ulwakusyiuka lwa kilisite, 'nambe nalyamulekile kuvulugu, nambe nagh u m'bili ghwna mwene na ghuvolile. ³² U Yesu uju - u Nguluve alyan'syusisie, Juno usue twueni tulivolesi. ³³ Pa uluo, ye anyanyulivue muluvoko ulwa Nguluve ulwa ndio, ye upile ulufingo lwa Mhepo Mwimike kuhuma Kwa Nhata, umwene akung'ilile ulufingo ulu, lung umue mukuluvona na kupulika. ³⁴ Nakuva u Daudi nalya toghile kuluta kukyanya, loli iiti, 'U Mutwa alyajovile Kwan Mutwa ghwango, ³⁵ "ikaale kuluvoko lwango ulwa ndiio, kudugha niliva nikuvavombela avalugu vako kitengo kya

maghulu ghako. ³⁶ Ku luo inyumba jooni Jack Israeli jikagule said kyang'ani u Nguluve ambikili umwene kuva Mutwa kange kilisite, uYesu Juno mulyankomelile.” ³⁷ Lino yevapulike Ayala, sika-vanyanya munhumbula savanave, vakambula uPetro navasung'wa avenge e, “Vanyalukolo, tuvombekiki?” ³⁸ U Petrol pe akavavula, “Mulataaghe, mwofughue, umunhu ghweni, mulitavua Iya Yesu kilisite ulya kusaghilua uvohosi vwinu, Kane mukupilagha uluvonolo Iwa Mhepo Mwimike. ³⁹ Ulyakuva kulyiumue Iwe lufingo na kuvana voni navano valikuvutali, avanhu vinga ndavule uMutwa u Nguluve ghwitu ndavulendavule kyande ikuvakemela. ⁴⁰ Kumasio minga alyavolekile na kuvapelepesia; akati, “Mujavule muhume mukikolo iiki kivuafu.” ⁴¹ Pepano vakavupilagha amasio gha mwene na kukwofughuagha, apuo pe vakongelela mukighono ikio ndavule kufika imbelo imbilima itatu. ⁴² Vakajigha vagadilile imbulanisio said vasung'wa name kutangilanila, mulwa kumenyula unkate na munyifunyo. ⁴³ Uludwesi lukisa kumbelo soon, nisakudegha mufidegho siksvombeka kukilila kuva sung'wa. ⁴⁴ Vanilla vano valyitike valyalevalyale palikimo na kuva nifinhu fivanave palikimo, ⁴⁵ pevakaghushiagha ifinhu fivanave na pighavania ku vooni kuling'ana nujunge ndavule akalondagha. ⁴⁶ Uluo ikighono pa kighono vakaghendelelagha nuvutavike vumo munyumba imbaha inyimikeinyimike ijakufunyila, valyamenyuile un'kate munyumba, valyahangilanile

kuliakulia ikyakulia nulukelo nhu vukoola vwa numbula. ⁴⁷ Valyamughinisie u Nguluve vakitik-isivuagha na vanhu voni. U Mutwa alyavongelisie mukighono kange mukighono vano valyale vivanguka.

U muliango 3

¹ Lino u Petro nhu Yohana yevalungumile munyumba imbaha inyimike ija kufunyila unsiki uwa kufunya, mukivalilo kya budika lubale. ² Umunhu jumonga, kivwale kuhuma iholua, alyale ipinduaipindua ifighono fioni valyale vikumughonia pamulyango ghwa nyumba imbaha inyimike ijakufunyila ghuno ghukatambulivuagha umuliango unono, ulwakuti akagule kusuma ikitekelo kuhuma kuvanhu Vene kulyalungime kunyimba imbaha inyimike ijakufunyila. ³ Ya vwene uPetro nhu Yohana valipipi kukwingila munyumba imbaha ijakufunyila, alyasumile ilitekelo. ⁴ Petro, akamulunguvalila amaso, palikimo nhu Yohana, akati, “tulolaghe usue.” ⁵ Kivwale akavalola, akavahuvilagha kikava kimonga kuhuma kuvanave. ⁶ Loli u Petro akajova, “indalama ni sahabu une nanilinafyo, loli kinonilinafyo nihumia kulyuve. Mhu litavua ilya Yes kilisite ughwa mhu Nazareth, ghendagha.” ⁷ U Petro akantola nhi kivoko kya mwene ikyandio, akamwinamula munkyanya: nakalingi amaghulu gha mwene nififughamilo fya mwene ni fijeghe fikapata ingufu. ⁸ Akajumba mukyanya,

umunhu kivwale pe akima pe akatengula kughenda, akingila munyumba imbaha inyimike ijakufunyila palikimo nhu Petro nhu Yohana, akaghenda, akajumba, napikumongesia u NGuluve. ⁹ Avanhū vooni vakambwene ighenda na pikumughinia uNguluve. ¹⁰ Vakakagulu Kati ghwe jula juno alyale ikukala na kusuma ilitekelo pa muliango unono ughwa nyumba inyimike ijakufunyila; valyamemile kudegha name kudegha kyongo pakila kinokikahumile Kwa mwene. ¹¹ Ndavule alyavakolelile uPetro nhu Yohana, avanhūavanhū voni vakakimbiliila muvukumbi vuno vatambulagha Sulemani, vakadeghagha kyingo. ¹² U Petro Jeff alivwene ili, umwene akavamula avanhū, “umue mwevanhū va much Israeli, kicking mudegha? Nakiki mulangamile amaso ghinu kulyusie, hence twesue tubombile uju ulwakuti aghendaghe ni ngufu siitu nhu vwitiki vwitu? ¹³ U Nguleve ghwa Ibrahim, nhu ghwa Isaka, nhu ghwa Yakobo, Nguluve ghwa Va Nhataa viitu, amwimike um'bombi ghwa mwene u Yesu. uju ghwe mwene Juno umue mukafumbatisie na panoramic umwene alyale ilonda kumulekesia ave mwavuke. ¹⁴ Mulyakanile umwike kange unyavwakang'ani, niki umue mukamolonda um'budighwe alekue ave mwavuke. ¹⁵ Umue mulya m'budile untua ughwa vuumi, Juno u NgeluveNgeluve aliyah syusisie kuhuma ku vafue use tulivolesi va iliio. ¹⁶ Lino mulwitiko mulitavua lya mwene, umunhu uju Juno mukam'bona napikagula, alyimikiluue kuvomba ningufu. Ulwitiko luno lukililakwa

Yesu uvulamuke uvupesie, pavulongolo palyumue mwevoni. ¹⁷ Lino, vanyalukolo, nikaguile kuti mulyavombile mhuvujasu, pe valyavombile vulevule avalongosi vinhu. ¹⁸ Loli amasio ghino uNguluve aliyah vavulile nga'aani kukilila mumalomo agha vaviilivaviili voni, Katie ujuuju kilisite ilipumuka lino akwisisie. ¹⁹ Lino, mulataghe, musyetuke, ulwakuti uvuhosi vwinu vuoni vuvusivie, ulwakuti ghuse unisiki ughwa kutengana vwimila nhu vutavulivua. ²⁰ Mulwakuti akagule pikumwomola kilisite Juno asalulivue vwimila umue, Yesu. ²¹ Ujuo ghwe mwene uvulanga vumhupilile pano filava figomoka ifinhu fioni, silo u Nguluve alyasijovile pakali kukila mumalomo gha vaviili. ²² Sakyang'ani u Musa alyajovile, u Mutwa unguluve ikumwimiagha um'bili ndavule uneasy kuhuma munkate movanyalukolo vitu. Mulikumpulikisyagha ifinhu fyoni fine ikuvavula umue. ²³ Lulihumila kuuti umunhu ghueni Juno naipulika Kwan m'biili ujuo ghwe itipulivuagha avuke pakate pa vannhu. ²⁴ Ena, navavili voni kutengulila uSamweli navano valisile pambele pa mwene valyajovile kange vakapulisia ifighono ifi. ²⁵ Umwe mhu livana vavvili kange valufingo luno uNguluve alyafingine palikimo nava nyenya, ndavule alyajovile Kwan Abrahamu, 'Mhu mbeju Jakob ing'olo sooni isa mhu iisi sifunyuagha. ²⁶ U Nguluve ya mwimisiemwimisie umbombi ghwake, alyamwomwile kulumue tasi, ulwakuti avafunye umue ulwakushetuka kuhuma movuhosi

vwinhu.

U muliango 4

¹ Unsiki uPetro nhu Yohana vyalya vijova name Vanuatu, avatekesi nhu n'sikali wa nyumba inyimike ijakufunyila mu sadukayo valyavalutile. ² Valyakalile fijo ulwakuva uPetro nhu Yohana valyale vikuvulanisia avanhu piti uYesu name pikuvavulanisia avasyoke avamwene kuhuma kuvafue. ³ Valyavakolile nakuvavika mukipatalamukipatala unsiki ghwa palwakilo pakighono kikafwatile, kikale kisiki jikava vwilile. ⁴ Ikighelelo kya vaghosi valyaghelanisivue valyale imbilima ihano ndiki. ⁵ yejifikile ilwakilo ijakighono kind kikafwatile, piti avagoyo vavanave name vaghogholo navalembi, palkimo vyalyakong'anike palikimo muyerusalemu. ⁶ uAnasi alyale n'tekesi ngoyo, nhu Kayafa, nhu Yohana, nhu Iskanda, vanilla valyale vanyalukolo va n'tekesi ungoyo. ⁷ Yevavikile uPetro nhu Yohana pakate pavanave, vakaaposia, "Mungufu nyiki, Kane mulitavua lyani muvomba iili?" ⁸ Niiki uPetro yeah amemile uMhepo umwimike, akavavula, umwe me vagoyo vavanhu, na vaghogholo, ⁹ Ndavule usyue ikighono kyamusiughu tucosevua vwimila vwa mbombo inofu jino tumbobile umunhu un'tamu uuju-lwandani umunhu uuju avuuvuke? ¹⁰ Leka livonekaghe iliio name kuvanhu voni name Islaeli Joni, Katie mulitavua ilya Yesu kilisite ughwa Nazarethi, Juno mkakolile, Juno uNguluve akasyusisyie kuhuma kuhuma

kuvafue, vwimila vwa Silas Jack mwene kuti umunhu uuju imile pavulongolo pa maaso ghinu yeah nkafu. ¹¹ UYesu kilisite lyelivue lino umweumwe mwe va lengaji mukalisyojule, lyelinolyelino livikilue kuva livue likome lya muulubale. ¹² Nakulivuvangi Kwa munhu ujunge Juno avesaghe. Ulwakuva nakwelile ilinge ilitavua pasi pavulanga lino vapelilue avanhu, vwimila vwa ilio likagwile tuvanguka.” ¹³ Niike ye vavuvwene uvukangafu uvwa Petrol nhu Yohana, people vakakagula kuuti Vanuatu va vulevule vano name vimbi, pe vakadegha, vakakagula kuti uPetro nhu Yohana vakale palikimo nhu Yesu. ¹⁴ Ulwakuva vakabwene umunu Juno avuvusivue imiile palikimo name Vene, no valyale ni sa kujova kange. ¹⁵ Loli ye vupile ululaghilo avasung'wua vavuke pavulongolo pa lukong'ano lwa kivighiili pe vakajovagha vavuo Kwan vavuo. ¹⁶ Vakajovagha, tukuvavomba kiiki avanhu ava? Sakyang'ani ikidegho kya kudegha kivombike kukilila muvanave lulipavuvalafu kuvanhu voni vano vikukala mhu Yerusalemu natungakane ilio. ¹⁷ Loli ulwakutiulwakuti imola iiji jileke pikwila mhu vanhu voni, isagha tuvapavile valajova Kwan jumonga mhu litavua iili. ¹⁸ Vakavakemela u Petrol nhu Yohana mun'kate name pikuva laghila kuti nambe lusiku valajovagha nambe lusiku kuvulanisia mhu litavua lya Yesu. ¹⁹ Loli uPetro nhu Yohana vakavamula name pikuvavula, “Nave lunofu pa Maso gha Nguluve pikuvapulikisia umwe kukila uNguluve, umue

mhuhighaghe jumue. ²⁰ Ulwakuva usue natungabuhile kujova imola sino tusaghile name pikusipulika.” ²¹ Ye vavapavile kyiongo u Petrol nhu Yohana, pevavavalekesia valutaghe. Navakalyaghile limonga ilyakuti me vavakungile, ulwakuva avanhu voni valyale vikumughinia uNguluveuNguluve kuluno valya vombilelue. ²² Umunhu Jula Juno alya vuvusivue alyale name make ifijigho fine. ²³ Yevavalekisie uPetro nhu Yohana vakisa ku vanhu avuoavuo na kuvavula soni iisio sino avatekesi avavaha na vaghogholo ghano valya vavulile. ²⁴ Ye vaghapulike, vakavela kyingo palikimo Kwa Nguluve vakati, Mutwa uve ulyapelile uvulanga night iisi night nyanja night finhu fyoni mun'kate mhusene. ²⁵ Uve wejuno, mhepo mwimike, kukila mumolomo gown Nata ghitu Daudi, um'bombi ghwako, ulyajovile, lwakiki avanhu avapanji vikutupumusia, avanhu VA ghanilwe isio sino nasinoghile? ²⁶ Avatua va muiisi valyang'alisie palikimo, na vaTemi valyakong'anile palikimo ulwa Mutwa nhu mesiia ghwamwene. ²⁷ Sakyang'ani, voni u Herode nhu Pontro Pilato, palikimo name vanhu avapanji na vanhu VA isilaeli, vakakng'anavakakng'ana palikimo mulikaja iili ilya n'sung'ua uYesu kilisitekilisite Juno alyampakile imono. ²⁸ Valyakong'anile palikimo kuvomba soni sino uluvoko lwako nhu vughane vwako vulyalighile kutengulila pakale yeah nasihumile iisi. ²⁹ Lino Mutwa, usilolaghe inyoghofio save, uvapele ingufu avavombi vako kukulijova ilisio liako night ngufungufu

soni. ³⁰ Ulwakuti pano ghugholosia uluvoko lwako kuvuvusia, ifidegho ifyakudegha fikagule kuvoneka vwimila vwa m'bombi ghwako uYesu mwimike. ³¹ Yevamalile pikufunya pano valyakong'anile palikimo pepakasenyeneka, Nike voni vakamema umhepo umwmike, vakajova iliisio lya Nguluve ningufu soni. ³² Ikipugha kya voni vano vakamwitike vyalyale nhe numbula jimo nhu mwojo ghomo: na kwalyiale nambe jumonga Juno akafisagha fioni finalinafyo fyamwene jujuuo, vwimila lwa uluouluo valiale ni fine fyoni palikimo. ³³ Kungufu soni vakapulisiagha uvwolesi vwave uvwa kusiuka uMutwa uYesu, lusungu uluvaha lulyale pavene voni. ³⁴ Napaliale name jumbo Juno alyaghilue name fimonga fino akafilondagha, ulwakuva avanhu voni vano valiale nikarata sa fivanja nambe nyumba, valyaghusiagha name kuieta indalama soni kufioni fino valyaghusiagha ³⁵ vakafibikagha pasi pamaghulu ghavusung'ua. Pevakamughavilagha umunhu ghweni Juno aliale mwitike, vakampelagha Kira munhu ndavule ilonda. ³⁶ Yusufu, Malawi, umunhu umuma ku Kipro, akapelua ilitavua lya Balinaba (lilyaghanulivue mwana ghwa lutengano). ³⁷ Alyale nhu mughunda, alyaghusisie pe akaleta indalama soni, akasivika pasi pamaghulu gha vusung'ua.

U muliango 5

¹ Niike, umunhu jumonga akatambulivuagha

Anania, nhu Safira undala ghwa mwene, valyaghusisie ikighavo kya kyiuma, ² akafisa Simo indalama sinovalya ghusisie (undala ghwa mwene ghuope alyakaguile ilio), pe akaleta ikighavo kinokisighile na kuvika pamaghulu gha vasung'wa. ³ Loli uPetro akajova, “Ananias kiiki usetano amemisie inhumbula jako kujova uvudesi Kwan Mhepo Mwimike napifisa ikighavo ikyakiuma ikya mughunda ghuako? ⁴ Pano ghukakyiale nakikale kiuma kyiako? Kange ye ghughusivue, nalikale pasi pavulamuli vuuaako? Lukale ndani kusagha iili mumwojo ghuako? Nuvasiangile avanhu, loli, unsyangile uNguluve.” ⁵ Ulwakupulika amasio agha, Anania alyaghuile pasi nakufua baho. Uludwesi ulukome lukavisile vooni vanovalyapulike iliio. ⁶ Avasoleka vakisa pavulongolo na vakam'bika mwenda ghwa kusilila vakamumia kunji name pikunsiila. ⁷ Ye fikilile ifivalilo fitatu ndiiki, un'dala ghwa mwene alingile n'kate, nalyakaguile nambe kuti kihumile kiiki. ⁸ U Petro Adam'bula, “Mbule, nde mughusisie umughunda ikighelelo ikio, “Akati eyo, ikighelelo ikio. ⁹ Pe uPetro akam'bula, “Lulindani piti muhongine kukunsiyanga uMhepo ghwa Mutwa? Lola, amaghulu gha vano vasyilile umughosi ghuako ghalipamuliango, vikukupindagha napi kutwala kunji.” ¹⁰ Na kalingi akaghua pa maghulu ghagha Petro, akafua, avasoleka vala vakisa vakamwagha afwile. Vakapinda vakatwala kunji, vaka syila piping nhu mughosi ghwa mwene. ¹¹ Uludwesi uluvaha lukisa kulukong'ano

luoni, nakuvoni vano valyapulike aghast.
¹² Ifidegho finga ni sa kudegha inyinga sikale sihumila muvanhu kukilila mumavoko gha vasung'wa. Valyiale palikimo muvukumbi vwa Sulemani. ¹³ Loli nakwaliale umunhu ujunge Juno alyale ningufu kukolana navene; neiki anala, valyapelilue ulughinio ulukomeulukome name vanhu. ¹⁴ Kange, aviitiki avinga valialevaliale vikwongelelavikwongelela Kwa Mutwa, ikipugha ikikome ikya vaghosi. ¹⁵ Kange kiongo valiapindile avatamu ava mufikaja, napikuvaghonia mufitala na mufitengo ifya lutogo, ulwakuti u Petrol ikiling'ania, umughighi ghwa mwene ghukagule pikwika kuanave. ¹⁶ Apuo kange, ikipugha kya vanhu vinga valisile kuhuma mufikaja fioni fine fisiunguite Muyerusalemu, vakavaletagha avatamu vano vamemile imipepo imilamafu, vanilla valyasokile. ¹⁷ LoliLoli untekesi umbaha akimagha, navoni vano valyale palikimo nhumwene (vanovalyale kipuha kya Sadukayo); pevalyamemile ningera. ¹⁸ Vakaghosia amavoko ghawe kukuvakolo ava sung'ua napikuvavika munkate mundinde ijavoni. ¹⁹ Mumasiki gha pakilo unyamola ghwa Mutwa akadindula amaliango gha ndinde akavalongosia kunji name piti, ²⁰ "Lutagha, munyumba imbaha inyimike ijakufunyila na pikuvavula avanhu amasio ghoni agha vuumi uuvu." ²¹ Ye vapulike iili, vakingilagha munyumba imbaha inyimike ijakufunyila unsiki uwakuhenga na kuvavulanisia. Loli untekesi umbaha alisile navo voni vano alyale navope, nakukemela ikipugha

kya vahighi voni palikimo na vaghogholo voni ava vanhu va Israeli pe akavomora kundinde piti vavalete avasung'ua. ²² LoliLoli avavombiavavombi vanovalyalutile, nava kavagha mundinde, valyagomuke na kuhumia immoral, ²³ “Tujivuene indinde jidindilue vunono kange jilivunono, navavaloleli vimile palilyango, lol panotuvele tudindula, natubwene munhu munkate.” ²⁴ Nike unsikari umbaha ughwa nyumba imbaha inyimike ijakufunyila navatekesi avavaha yevapulike amasio agha, pe vakavavakava ni nganingani imbaha vwimila vwa avuo vakatisagha luvandani mu isii. ²⁵ Loli jumonga akisa napikuvavula, “Avanhu vano mukavavikile mhundinde vimile munyumba imbaha ijakufunyila vikuvavulanisia avanhu.” ²⁶ Apuo unsikari umbaha akaluta palikimo navavombi, pe akavaleta, navakavavombela ulutalamu, ulwakuva vakavoghopagha avanhu vale vikuvatova na mavue. ²⁷ Ye vavaletile, vakavavika pavulongolo pavahighi. Untekesi umbaha akavaposia ²⁸ akati, “Tukavavulile mulekaghe pivulanisia mulitavua iili, mujigha mujimemisie iYerusalemu ni m'bulanisia sinhu, munoghelua kuleta idanda ja munhu uju kilyusue.” ²⁹ Loli uPetro na vasung'ua vakamula, “Lunoghile kukumwitika uNguluve kejeje avanhu. ³⁰ Nguluve ghwa vaNata viitu alyansusisie uYesu, Juno mulyam'bundile napikunkomelela pakpiki. ³¹ U Nguluve alyamwimike muluvoko lwamwene ulwa ndio, alyam'biikile kuvam'baha kange mhangi, kuhumia ululuto kwa Israel, nulusaghilo

lwavuhosi. ³² Usue tulivolesi va isio nhu Mhepo Mwimike, juno u Nguluve akantavwile kuvano vikumwitika.” ³³ Avahighi va baraza ye vapulike isio, vakakolua ni ng'alasi vakalondagha kukuvabuda avasung'ua. ³⁴ Loli uFarisayo Juno akatambulivuagha Gamalieli, um'bulanesi ghwa ndaghilo, alyale ikwoghopua navanhu voni, akiima na pikuvavula avasung'wa vavahumie kunji nsinki n'debe. ³⁵ Pe akavavula, “Vaghosi va Israeli mulolelelaghe kiongo nakino mulonda pikuvavombela avanhu ava. ³⁶ Ulwakuva, unsiki ghunoghulyakilile, Theuda akima na pikughinia kuva munhu mbuha ni kipugha kya vaanhu, vino valyule ifilundo fine valyam'bingilile. Alyabudilue, vooni vino valya mwitike vakapalasangha na kusovanika. ³⁷ Ye akilile umunhu ujuo, uYudauYuda mu Galilaya, alyimile ifighono ifya kulembua, akavakwesa vaanhu viinga vakam'bingilila. Ghwope vulevule alyasovile voni vano vakamwitika valyapalasangha. ³⁸ Lino nikuvavula, mughelaghe name vaanhu ava muvaleke veene, ulwakuva, nave uvutavike uvu nambe imbombo iji ja vaanhu jitaghua. ³⁹ Loli nave ja Nguluve namungaghele pikuvasingha; mvaghile pikujagha mulua nhu Nguluve.” pe, vakamwitika amasio gha mwene. ⁴⁰ Kange, akavakemela avasung'ua munkate pepe akavakopa na kukuvavula valajovelagha mulitavua lya Yes, pe vakavalekagha valutaghe kuanave. ⁴¹ Valyavukile pavulongolo pavuhighipavuhighi vahovuike ulyakuva vavalilivue kuuti vanoghile kupumuka na kubedua vwimila ilitavua ilio.

42 Lino, ifighono fioni, munkate munyumba imbaha inyimike ijakufunyila na kuhuma inyumba iji kange iji valyajighe vivulanisia papiikun'dalikila u Yesu kuti ghwe Messiah.

U muliango 6

1 Lino mufighono ifi, unsiki ghwa kipugha kya vavulanesivua panokilyale kikwongelela, injeghelo jiiva Yahudi vaki Yunani jilyatenguile kange nava Ebrania, ulwakuva avafuile vavanave valyale vikuvashemua mulighavo lya jatu ilya kyakulia. 2 Avasung'ua kijigho na vavili valyavakemelile ilipugha li-
oni ilya vavulanisivua vakati, "Nalunofu kulyiusue kukulileta ilisio lya Nguluve nakutengelela pa meza. 3 Lino vanyalukolo, salula, avaghosi lekela lubale, kuhuma mun'kate muliumue, avanhu avahugu, vanovamemile uMhepo nhu wakyang'ani, vanotuvangile kukuvapela imbombo iji. 4 Najusue, tughendelelaghe jatu pikufunya na mumbombo ijalisio. 5 I hotuba jivanave jikalunoghile ulukong'ano luoni. Pa uluo vakansalula uSitefano, umunhu Juno aliya memile ulwitiko nhu Mhepo Mwimike, nhu Filipino, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena, nhu Nikolao, umugholofu kuhuma Antiokia. 6 Avitiiki vakavaleta avanhu ava pa Maaso gha vasung'ua, vano valyavasumile pavulongolo vakavavika amavoko ghavanave. 7 Niiki ilisiio lya Nguluve like kwlagha, ikipugha ikya vavulanisivua kikava kikwongelela kula kuYerusalemu; nikipughanikipugha ikikome

ikya vatekesi vakale kulwitiko. ⁸ Nhu Sitefano, Juno alyamemile urusungu ni ngufu, alyale ivomba isakudegha ni fidegho ifikome mukipugha kya vanhu. ⁹ Loli apuo avanhu vamo vakima avavingiliili munyumba ijakufunyila lino likatambulivuagha nyumba ijakufunyila ija Muhuru, ni lya va Kirene nilya va Eskanderia, navange kuhuma ku Kilikia nhi Asia. Avanhu ava vajovaniagha nhu Stefano. ¹⁰ Lol navalyakaguile kughelana nhuvwakyiang'ani nhu Mhepo juno Stefano Juno akavombelagha kusino ajo-vagha. ¹¹ Kange alyavavulile avanhu vamo kisyiefu kuti, "Tumpulike u Stefano ijova amasio agha kum'beda u Musa nhu Ngu-luve." ¹² Vakavumilisia avanhu, avagholo, na valembe, KangeKange na pikumulutila u Stefano, vakan'kola, no pikun'twala pavulongolo pavuhighi. ¹³ Vakavakola avolesi avavudesi, vanovakajova, "Umunhu uju naibuhila kujova amasio amavivi mukighavo iki ikiimike nhi ndaghilo. ¹⁴ Loli tupulike ijova iti uYesu uju ughwa Nazareti ukupanangania apa tuliipuo na kuhambusia inyio silo tulyapulyapelilue nhu Must." ¹⁵ Umunhu ghwani juno alyale mu-vuhighi, akalungamika amaso gha mwene kuku-mulola u Stefano, avene vakavuagha uvueni uvwamwene vuno vuliale hwene vwenvwen vwa nyamola.

U muliango 7

¹ Untekesi umbaha akajova, "sinomuvomba isi sakyang'ani?" U Stefano akajova, vanyalukoo

numue va Nata vango, mumulikisighe uneune:
2 U NguluveNguluve uwalwimiko aliya muhumi-
mile uNata ghwitu Abrahamu unsinki ghuno
alyiale ku Mesopotamia, ye naikalile ku Ha-
rani,' 3 akambula, vukugha mu iisi Jakob na-
vanyalukolo vako ulutaghe mu iisi jino kumwa
nikukusona'. 4 Pe akabuka mu iisi ija Ukaldayo
akikala ku Harani, kuhuma apuo ye afyuila u
Nata ghwa muenhe, uNguluve akamuleta mu iisi
iji, jino vikukala lino. 5 Nalyampelile name ki-
monga ikya vuhosi vwamwene, napwalia nambe
jumonga apa kubiika ulughulu. Loli u Abraham
alyafingilue ye akyiale nambe kuhola umuana
ulwakuva ipelua iisi jive vutema vwa mwenhe
na vanha va muenhe. 6 U Nguluve alyajovile
naghuope ndiki, ulwakuti avanha va mwenhe
valikala mu iisi ija vuhesia, ulwakuti avanya
iisi jila vikuvavikagha kuva vakami vavanave
na kuvavomba fivi munsiki ughwa make filundu
finhe. 7 Naju Nguluve akajova, nilikuvahighagha
ikisina kino kivavikile vagalulua, pano sikilile
isio apuo pe vilihumagha na pikufunya kuliune
mu iisi iji.' 8 Akam'pela u Abrahamu ulufingo
ulwa kukeghetua, apuo u Abrahamu akava vise
ghwa Isaka akakegheta ikighono ikya lekela
kuoni; U Isaka akava vise ghwa Yakobo, nhu
Yakobo akava vise ghwa visukulu vitu kijigho
na vavili. 9 Avisukulu vitu vakam'bonela igila
uYusufu vakamughusia mu iisi ija Misiri, na ju
Nguluve alyale palikimo nhumwene, 10 kange
akamwavula mu mumuko sa Vene, akmpela
ulunyamasio nhu vufwihu pavolongolo pa Farao

Ntuwa u ghwa Misiri. U Farao akombuike kuva n'temi mu Misiri na munyumba ijamuene joni. ¹¹ Lol pejiliale injala imbaha kiongo nhi mumuk inyinga mu iisi ja Misiri namu Kanani nava Nhata viitu vakapatile ifyakulia. ¹² Loli u Yakobo ye apulike kuti kwekile ikyakulia ku Misiri alyavomuile avaNhata. ¹³ Ye vaghendile uYusufu akihufiagha kuvanyalukolo va mwene, ulukolo ulwa Yusufu lukakagula kwa Farao. ¹⁴ U Yusufu akavomola avanyalukolo va mwene kuluta kukum'bula u Yakobo nhu vise ghuvanave ise ku Misir, palikimo navanyalukolo vamwene, palikimo na vanhu voni valyale ifijigho n'dekela lubale navahano. ¹⁵ Loli uYakobo akika ku-Misiri pe akafua umwene palikimo nava Nhata viitu. ¹⁶ Vakatulua vakaluka ku Shekemu vakasyilula mu mbipa jino uAbrahamu valyaghulile ni ndalama kuhuma kuvanha vaHamari kuula ku Shekemu. ¹⁷ Amasiki agha lufingo Lula ghano Unguluve alyafingine nhu Abrahamu ye ghulipipi, avanhu pano vakava vongelile ku Misri. ¹⁸ Unsiki ughuo alyatemile ujunge uNtuwa Misri, uNtuwa Juno alyankaguile u Yusufu. ¹⁹ u Ntua ujunge ujuo akavadengania avanhu vitu name vavombi ava Nhata vitu, no kuvatagha avana vavanave avafyiele kuti valeke kukukala. ²⁰ Unsiki ghulaghula uMusa akaholuagha; alyilealyile nofu pavulongolo pa Nguluve, akalelua mesi ghatatu munyumba ija vise. ²¹ Unsiki ghuno alyataghilue, umwalive Farao alyatolilue akamulela huene mwanake. ²² U Musa alyavulanisivue imanyilo soni isa Misri; alyale nikufu kumasio na kumbombele. ²³ Loli yekwaline amaka

fijigho fine' lukamwisila munumbula jamwene kuvaghendela vanyalukolo vake, Alana ava Israeli. ²⁴ Ye amwaghile umu Israeli ivombelua fiivi, uMusauMusa akan'tanga name kuvangulila akalumbila kwa juno alyam'bonile akantova umMisiri. ²⁵ Akisaghilagha kuti vanyalukolo va mwene vikagula kuti u Nguluve ikuvavula mu luvoko ulwa mwene, loli navalyalumanyile. ²⁶ Ikighono kino kikafingile akaluta kuvamo va Israeli valyale vilua, akaghela kuvasambania; akatisagha, mwevatua, umue mulilukolo; kiiki mupungana jumuejumue kwa jumue? ²⁷ Loli juno alyamokiile um'bading'ani ghwa mwene akavadighulilagha kuvutali, na akajova, 'Ghw-eveni juno akuvikile piva ntemi kange piva megghi ghwitu? ²⁸ Uve ghuloda pikum'buda, ndavule WA mbuda umuMisri Pammie?" ²⁹ U Musa akakimbila ye asipulike isio; akava mesia mu iisi ja Midiani, apuo pe akava vise ghwa vanha vavili. ³⁰ Ye ghakilile amaka ifijigho fine, unyamola akamuumila mulukuve lwa kidunda ikya Sinai, mululapi ulwa mwoto munkate mukianji. ³¹ Unsiki ghuno u Musa alyaghuvuene umuoto, alyadeghagha na pikudegha kiongo kind alyakivuene, panopano akaghelagha kuti akiveleleele ulwakuti akilole, ilisio lya Mutwa likamwisila likati, ³² 'Une nili Nguluve wava NhataNhata vako, Nguluve ughwa Abrahamu, nhu Isaka, nhu Yakobo; uMusa alyatetime nakaghela nambe kulola. ³³ U Mutwa akam'bula, full ifilato fyiako, apuo pano ghwimile pimike. ³⁴ Nisaghile imumuko sa vanhu vango vino vali ku Misri, nipulike kutamua kuanave, unenikile

ulwakuti nivavule; lino isagha, nekwomola uve ku Misri.' ³⁵ U Musa uju Juno valya n'kanile, unsiki ghono valyajovile, 'ghweveni juno akaku-vombile piva n'temi kange mulamusi ghuitu?' _alyale ghwe Nguluve Juno alyamwomwile ave n'temi kange m'poki. U Nguluve alyamwomwile muluvoko lwa vanyamola Juno aliya muhumile uMusa mukihanji. ³⁶ U Musa alyavalongwisie kuhuma ku Misri ye akiiale kuvomba ifidegho ni kidegho mu Misri name mulusumba ilya Shamu, na mulukuvi mu nsiki ughwa maka fijigho fine. ³⁷ Ghwe Musa uju juno alyavavulile avanhu va mu Israeli kuva, uNguluve ilikumwimia um'bili kuhuma mu lyumue movanyalukolo vinhu, um'bili ndavule unhe'. ³⁸ Uju ghwe munhu juno alyale mukipugha kya lukuvi nhu nyamola juno alyajovile nhu mwene mukidunda ikya Sinai. Uju ghwe munhu Juno alyale nava Nhata vitu, uju ghwe munhu alyupile ilisio lino-lilyale nhu vumi na kutupela usue. ³⁹ Uju ghwe munhu juno ava Nhata vitu valyankanile kuku-muleva, valyantaghile kuvutali, na munumbula sivanave sino silyagevukile ku Misri. ⁴⁰ Munsiki ughuo valyam'bulile u Haruni.' ututendele amatekelo ghano ghikutu longosia. U Must ujuo, juno alyale ikutulongosia kuhuma mu iisi ja muMisri, natukagula kinokimwaghile.' ⁴¹ ApuoApuo pevakatenda indama kufighono ifio pe vakahumiagha ilitekelo kukihwani ikio pe vakahovokagha ulwakuva vavombile imbombo sa mavoko gha vanave. ⁴² Loli uNguluve alyavahambusie na pikuvapela vino viku-

funya kunondue isakukyanya, ndavule lilyalem-bilue mikitabu kya vaviili, 'vuli munyumikisie une amatekelo agha fidimuafidimua finofino mulyabudile ku lukuve ku nsiiki ughwa maka fijigho fine, munyumba ja Israeli?' ⁴³ Mwitike ihema ijakukong'ania ija Moleki ni nondue ija Nguluve u refani, nakikihuani kino mukatendile na pikufunya kuveene: pe nikavatwalagha kuvutali kukila kubabeli.' ⁴⁴ Ava Nhata vitu valyale nihema ija kukong'anile ija vwolesi kulukuve, ndavule u Nguluve alyavalaghile pano alyajovile nhu Musa, kuuti ngale alyatendile mu kihwani kino alyakyaghile. ⁴⁵ Iji je hema jino avaNhata viitu, munsiki ghwave, valyatwalile mu iisi nhu Joshua. Isi silyahumile amasiki ghanovalingile kutema ikisiina kino uNguluve alyavadughile ava nhata viitu yevakyale kuvikua. uluo lulyale ndiki m'paka kufikila mufighono fya Daudi, ⁴⁶ juno alitikisivue nhunhu Nguluve pa Mason ghake, pe akasuma kulonda uvukalo Kwan Nguluve ughwa Yakobo. ⁴⁷ Loli uSelemani alyanjengile inyumba ja Nguluve. ⁴⁸ Loli umwene juno alyale kukyanya na ikukala munyumba sino sijengilue na mavoko; ulu lulindavule up'biili alyajovile. ⁴⁹ Uvulanga kye kitengo kyango ikya vuTua, iisi je jakuvika amaghulu ghango. Jiva nyumba je jilindani mukunjengela?, u Mutwa ijova: nakuva kwekughi kulyune ukwakupumila? ⁵⁰ Na lweluvoko lwango lunoluvombile ifi fioni?' ⁵¹ Umwe mwe vnhu mwe vanya sing inyuumu mwe vano namudumulivue inhumbula ni nimbung'ulutu,

January mukunkana uMhepo Mwimiike,' muvomba ndavule ava nhata vunhu valyavomobile. ⁵² M'biili veni muva viili juno avanhata viinu navalyampumwisie? Valyavabudile avaviili vanovalyavahumile yeye akyale pikuisa jumo unyavwakyang'ani,' nalinolino mulivahindami kange mulivabudi vamweene, ⁵³ umuewe vanhu mwevano mukupile indaghilo sila sino silyaghuile nhumunyamola loli namukajikola.” ⁵⁴ Loli avatua va pa vuhighighi ye vapulike amasio agha inhumbula sivsnave silya vavile kyiongo, vaka gwenulila amino u Stefano. ⁵⁵ Loli umwene, ye amalile uMhepo uMwimike, akalola vunono kukyanya akavwagha uvwimike vwa Nguluve,' napikumbona u Yesu imile kuluvoko ulwa kundio ulwa Nguluve. ⁵⁶ U Stefano akajova, “Lolagha nivwaghile uvulanga vudindwike, najumwana wa Adam imile uluvoko lwa kundio ulwa Nguluve.” ⁵⁷ Loli avahighi va vahighi vakovela kyongo ni lisio ilikome, vakadinda imbughulutu sivanave, vakankimbiliila palikimo. ⁵⁸ Vakantagha kunjikunji kulikaja pe vakadijavakadija na mavue: navavolesi va kafula amenda gha vanave aghakunji nakuvikapasi pipi na maghulu agha nsoleka juno akatambuluagha Sauli. ⁵⁹ Pano valyale vikun'tova u Sitefano namavue, pe akaghendelela pikunkemela uMutwa akajova, “Mutwa Yesu, upila inhumbula jango,”. ⁶⁰ Akafughama namafundo akakemela nilisiio ilivaha, “Mutwa nhungavavalililaghe uvuhosi uvu.” Ye ajovile isio akafwisagha.

U muliango 8

¹ U Sauli alyale pa lwiting'ano nhuvufue vwa mwene. Ikighono ikio pe akatengula kukuvapumusia kupungilanila mulukong'ano luno lulyale ku Yerusalemu; na viitiki vooni valyapalasin mu iisi Jack Yudea nhi Samaria, valyasighile viva sung'ua. ² Avvanhu vano vakamwitike uNguluve vakansyilagha uStefano na kuvika ifua imbaha kwamwene. ³ Loli u Sauli alyananginie ulukong'ano. Akalutagha nyumba kwa nyumba napikuvakwesela kunji avamama nava ghosi, napikuvavika mundinde. ⁴ Avwitiki vino vakapalasin vakajigha vidalikila iliisio. ⁵ U Filipo Akiva mulikaaja lya Samaria pepe Adam'pulisyiagha u kilisite u kuo. ⁶ Amapuga yeghapulike nakulola ifidegho fiino alyavombile u Filipo; vakavika vunono kukila kind alyajovile. ⁷ Kuhuma apuo avvanhu vino valyapulike, Mhepe indamafu sikavahuma avvanhu kumonga vilila ni lisio ilivaaha, aviinga vino valyakokonyile naava fivwale vakavuvuka. ⁸ Lulyale lukkelo lukome mulikaja. ⁹ Lol pe alyale umunhu jumonga n'kate mulikaja Lila mulitavua lya mwene Simon, juno alyale ivomba uvuhavi; vunho alyavombile Kati avvanhu vadeghe mukisina ikya Samaria, pano akatisagha umwene munhu kyongo. ¹⁰ Ava Samaria vooni kutengulila un'debe naju ngoyo, akampulikisyiagha; vakatisagha; "Umunhu uju se iila iingufu sa Nguluve sino se mbaha." ¹¹ Vakampulikisyagha, ulwakuva avapelile kudegha unsiki n'tali ku vuhavi vwa mwene. ¹² Loli unsiki ye vitike kuva Filipo akadalike

ulwa vutua vwa Nguluve nulwa litavua lya Yesu kilisite, vakofughua, avaghosi nava dala. ¹³ Na ju Simon jujuo alitike: ye ofughue akaghendelela piva nhu Filipo; ye afivuene ifidegho ni fyakudegha fino fikavombekagha akadegha. ¹⁴ Amasiki avasung'ua ava Yerusalemu ye vapulike kuti iSamaria jupile ilisio lya Nguluve, vakavomola u Petrol nhu Yohana. ¹⁵ Unsiki ghuno vakale vikwika vakavafunyilagha; kuti vamwupileuMhepo Mwimike. ¹⁶ Kufikila unsiki ughuo, uMhepo uMwimike alyakyale kuvikila nambe jumbo muvene; valyofughue vuvule mulitavua lyalya Yesu. ¹⁷ Pe uPetro nhu Yohana vakavavikila amavoko, vote vakamwupila uMhepo uMwimike. ¹⁸ Unsiki u Simoni ye alolile kuti uMhepo Mwimike ahumisivue kukulila kuvikivua amavoko na vasung'ua; akalonda kuvapela indalama, ¹⁹ Akati, “mumele ingufu, ili kila juno nikum'bikila amavoko upilaghe uMhepo Mwimike.” ²⁰ Lol uPetro akam'bula; indalama jako palikimo najove jisoviile kuvutali, ulwakuva uve ghwiti ikipelua kya Nguluve kiivonekele nhi ndalama. ²¹ Usila lumonga mu isi, lwakuva umwojo ghako naghugholuike pavulongolo pa Nguluve. ²² Pa uluo latagha uvuhosi vwako na pikunsuma uNguluve ndighane ghusaghilwagha amasaghe gha mwojo ghuako. ²³ Ulwakuva nikukwagha uli musumu ija vuvafi nhuvukuungua vwa vuhosi.” ²⁴ U Simon akamula akati, “Munsume uMutwa vwimila une, ulwakuva ghoni ghano mujovile ghakaguile kukunihimila. ²⁵ Unsiki u Petro nhu Yohana pano valyolelilevalyolelile

napidalikila ilisiio lya Mutwa vakagomoka ku Yerusalemu musils jila; vakadalikila ilivangili mu fikaja finga ifya Samaria. ²⁶ Pe unyamola ghwa Mutwa akajovagha nhu Filipo akatisagha, “Mulika lutagha kumavemba musila jino jighenda pasi pa Yerusalemu kulungama ku Gave.’ (Isiila iji jili mulukuve). ²⁷ Akamulika nakuluta. Lolagha, kwe alyele umunhu gha mu Ethiopia, ungalule unyavutavulilua uvuvaha pasi pa kandesa; untua umama ghwa Ethiopia. Alyavikilue kulolela indalama sake soon; ghuope alyalutile ku Yerusalemu kukufunya. ²⁸ Alyale ivuja ikalile mugale jamwene ikwimba ikitabu kya M’bili Isaya. ²⁹ U Mhepo akajova nhu Filipo, “usoghelele pa vupipi nhi gare iji uvepalikimo naliopo. ³⁰ “Apuo uFilipo u Filipo pe akaluta luvilo, Adam’pulika pano ikwimba mu kitabu kya m’bili Isaya; akati, ukaguile kino ghukwimba?” ³¹ Umu Ethiopia akati, nikagula ndani pano umunhu na ikundongosia?” Akam’pelepesia uFilipo atoghe mhu gale na pikukala palikimo nhu mwene. ³² Lino ikighelo kya vulembe kind akimbaa Muethiopia kye iiki; valyamulongwisie huene no’olo kuluta kulihinjilo ku hinjua; Kane ndavule ing’olo jino jilyajikile Kimmie, najilyadindilue nambe mulomo ghwa jene: ³³ Pa lusukunalo lwa mwene uluhighilo lwa mwene lulyavusivue: Veni Juno ikwolelela ikipelela kya mwene? uvukalo vwa mwene vuvusivue mhu iisi.” ³⁴ Pe ungalule akamposia uFilipo, akati, “nikukusuma, ghwe M’bili aliiku junu ijobua imola isamwene, jilungime Kwan mwene, nambe kwa judge”?

³⁵ U Filipino akatengula kujova, alyatengulile muvulembe uvu vwa Isaya pidalikila imola isa Yes. ³⁶ Ye valimusila, vakafika palulenga,' ugalule akati, "Pweghale amalenga apart kicking kind kisigha nileke kukwofughua?, ³⁷ amasio agha, "mhu uluo Muethiopia akamula "Nikwitika kuti uYesu kilisite mwana ghwa Nguluve," namweghale mumalembe gha katali). Pe u Muethiopia akajimiagha igale jime. ³⁸ Vakaluta munkat mumalenga, palikimo u Filipino nhu ngalule ufilipo akamwofugha. ³⁹ Unsiki ye vahumile mu malenga, uMhepo ghwa Mutwa akatwala u Filipino kuvutali; ungalule nalya mbwene kange, akalutagha musila jake akeliile. ⁴⁰ Loli u Filipino alyahumiile ku Azoto. Alyakilile mhu iisi jila name kudalikila ilivangili mhu makaja ghoni m'paka yeafikile ku Kaisaria.

Umuliango 9

¹ Loli u Sauli, alyaghendelile ujova isakwoghofia kuhulila kuluta kuva vulanisivuavulanisivua ava Mutua, alyalutile kwa ntekesi umbaha ² nakusuma ikalata vwimila vwa nyumba sa kufunyila kuula ku Dameski, ulwakuti angam'bone umunhu junu alimusila jila, ave mughosi nambe mumama, avaungaghe nakuvatwala ku Yerusalemu. ³ Pano alyale ichula, alyahumile kuuti ye alipipi ku Dameski, nakalingi ulumuli lukamumulikila imbale soni ulumuli kuhuma ku kyanya,' ⁴ Ghuope akaghua pe akapulika ilisio likum'bala, "Sauli, Sauli, kiiki ghuumumusia une?" ⁵ U Sauli

akamula, veve Veni uve Mutwa? uMutwa akati, une nene Yesu nejuno ghuku ng'alasia; ⁶ Loli imagha, ingila mulikaja, najuve ghuvuluagha sino siunoghile uvomba ⁷ avanhu vala vino valya kyulile palikimo nunu Sauli vakanyamala Kimie, vakapulika ilisio navaamwagha umunhu. ⁸ U Sauli akima pa iisi akati adindwile amaso gha mwene, nalyakivwene kinu, vakankola uluvoko vakantwala kufika ku Dameski. ⁹ Ifighono fitatu naalolagha, nakalisagha, nambe kunyua. ¹⁰ Kange palyale um'bulanisivua ku Dameski ilitavua lyamwene Anania, uMutwa alyajovile nu mwene mu mbonekelo, "Anania." Pe akajova, "Lolagha nilibahapa, Mutwa. ¹¹ "U Mutwa akam'bula, Ghuime ulutaghe kulyuve mumpulo ghuno ghutambulivua Nyofu, na munyumba ija Yuda kange kwe ukamposie umunhu junoo ihuma Tarso juno itambulivua Saudi; ulwakuva ajighe ikufunya; ¹² pe alya mbwene mu mbonekelo umunhu ilitavua lyamwene Anania ikwingila na pikumb'ikila amavoko pakyanya pa mwene ulwakuti alolaghe. ¹³ Loli u Anania akamula, "Mutwa, nipulie imola isa munhu uju kuvanhu vinga, nasivalilika imbivi sino avobile avimike avaku Yerusalemu; ¹⁴ Apa alinuvulavulilua kuhuma kwa ntekesi um'baha kukunkola umunhu ghweni juno ikulitambula ilitavua lyako. ¹⁵ Loli umunhu akam'bula, "lutagha, ulwakuva umwene alikisalulua kulyune, atolaghe ilitavua ilyango kuvulongolo ku fisina na vutua na vanha va Israeli. ¹⁶ Ulwakuva nikuvasona ndavule silinyinga sino sinoghile kupumuka vwimila vwa litavua

lyango". ¹⁷ U Anania akaluta, akingila munyumba; Akam'bikila amavoko, Sauli nyalukolo, Mutwa Yesu, juno alyakuhumile musila pano ulyale ghukwisa, anyomuile kuuti ulolaghe kange neke umemesevue u Mhepo Mwimike. ¹⁸ Nakalingi fikawisagha ifinu pamaso gha mwene fihene filaghalila, pe akalolagha, akima, akofughua, akalia ikwakulia akapata ingufu. ¹⁹ Akipakala palikimo na vavulanisivua ukuo ku Dameski mufighono finga. ²⁰ Unsiki ghughuo akampulisia u Yesu munyumba isaufunyila, akatisagha ndiki umwene mwana wa Ngu-luve. ²¹ VoniVoni vano vakapulike vakadeghagha na kujova, "Naghe munhu jujujuo juno akavananginie voni vano valitambulagha ilitavua ukuo ku Yerusalemu? Na bahapa akisile afumbilue na kukuvaunga na pikuvatwala ku vatekesi." ²² Loli u Sauli alyatangilue kudalikila na kuvavomba ava Yahudi vano vakikalagha ku Dameski vahasing'ane nakusimilisia Kati uju ghwe kilisite. ²³ Ye fikilile ifighono finga, ava Yahudi vakapinya palikimo lwakuuti vambude. ²⁴ Loli kino valyapinyile kilya pavugholofu pa Sauli. Vakamwuvila pamulyango pamwisi na pakilo ulwakuti vam'bude. ²⁵ Loli avavulanisivua vamwene vakantola pakilo kuilila muluvumba, vakamwisia pasi mu ndilo. ²⁶ U Sauli ye afikile ku Yerusalemu, akalondagha uhasing'ana nava vulanisivua loliloli valyale vikumwoghopa, na vitikagha ghwope kuti m'bulanisivua. ²⁷ Loli u Barnaba ankantolagha na kukuntwala kuvasung'wa, kange akam'bula u Sauli vulealyamb-

wene u Mutwa musilau Mutwa vule alyajovilealyajovile nu mwene, ndavule u Sauli vule alyadalikile nu vuangafu kulitavua ilya Yesu ukuo ku Dameski. ²⁸ Alyatang'ine navene yavikwingila nakuhuma ku Yerusalemu. Pe akajova nuvukankafu kulitavua lya Mutwa Yesu, ²⁹ akaposaniagha Navarro Yahudi ava kiYunani loli nakinga vakaghela kukum'buda. ³⁰ Unsiki avanyalukolo ye vaagwile imbombo ijio, vakan-tola kukilila Kaisaria, kange vaantwala alute ku Tarso. ³¹ Kange inyumba ijakufunyila joni muYahudi, Galilaya ni Samaria, jikale nu lutengano, kange jikajengilue, na kughendela muvwoghofi vwa Mutwa nu lutengano ulwa Mhepo Mwimike, inyumba ija kufunyila jiale mbaha na kikipugha kikongelela. ³² Pope lulyahumile u Petro ye isyutasyuta imbale soni isakisina, akavikila avimike Venezuela vikukala mulikaja ilya Lida. ³³ Alyambwene ukuo umunhu jono ilitavua lyamwene Anania, umunhu ujoo kale mukitala amaa lekela kwoni; Kane akokonyile. ³⁴ U Petro akam'bula, "Ainea, u Yesu kilisite akuvuvusie; Sisimuka kange utandike ikitala kyako," ³⁵ Kange avanhu voni vanovakale vikukala u Lida naku Sharon ye vambwene umunhu ujoo, vaansyentukila uMutwa. ³⁶ Pe valyale avavulanisivua u Yafa juno itambulua Tabitha, linolikaghanulivue "Dorcas" Umama uju akamemile imbombo inofu ni mbombo ija lusungu ghano alyavombile kuvapina. ³⁷ Jilyahumile mufighono ifio akatamua napifua; ye vansukile, vakantosia kukyumba ikya kukyanya na kukumughonia. ³⁸ Ulwakuva

i Lida jilyale pipi ni Yafa, na vavulanisivua valya pulike kuti u Petro alyale ukuo, valyavomuile avanhu vavili kwakwa mwene, vakambula, “Isagha kulyusue kange nu ladilagha”. ³⁹ U Petro aasisimuka nakuvuka navene. Yafike, vakantwala ku kyumba kya kukyanya. Kange avafwila vooni vakima pipi nu mwene vakakolagha, valyansonile ilikoti na menda ghano u Dorcas alyavahonile unsiki ghuno alyale palikimo na vene. ⁴⁰ U Petro akavahumila vooni kunji ku kyumba, akafughama akifunya, kange akaghusyetukkila umbili, akati, “Tabitha, sisimuka”. Akadindula amaso gha mwene ye amwaghile u Petro akikala pasi. ⁴¹ Kange akampela uluvoko lwa mwene akampinda, ye avakemelile avitiki nava fwile, akavapela kuvanave ye alimwumi. ⁴² Imbombo iji jikakaguli like mu Yafa joni, kange avanhu vinga vakamitika u Mutwa. ⁴³ Jilyahumile u Petro akikala ifighono finga ku Yafa palikimo nu muunhu juno atambulivuagha Simoni, juno itenda inguvu.

U muliango 10

¹ Kwalyale umunhu jumonga muliaja ilya kaisaria, ilitavua lya mwene atambuluughwa Kornelio, alyale mbaha ghwa ipugha ikya va Kitalia. ² Alyale ikufunya kange alyale ikunsuma uNguluve mu nyumba ja mwene joni, alyahumisie indalama nyinga kuva Yahudi pe akale ikufunya kwa Nguluve ifighono fioni. ³ Unsiki ghwa lisala lya gubia lubale pamwisi, akasaghile inyisaghilo isa vanyamola va Nguluve vikwisa kwa mwene unya mola akambula u “Kornelio!

⁴ U kornelio akumulola unyamola kange alyale nu ludwesi uluvaha kyongo akati “Ulu lwa Luke mbaha?” unyamola aka m'bula “Inyifunyo sako nu luvonolo lwako kuva kotofu sitoghile kukyanya ndavule ing'humbukilo. ⁵ Lino vomole avanhu valute mulikaja ilya Yafakuuntwala umunhu jumo juno itambulua Simon juno itambulua Petro. ⁶ Ikukala nujuno itenda inguvu juno itambulua Simoni juno inyumba jamwene jili palubade pa misumbi.” ⁷ Ye akyale unyamola juno alyale ijova nu mwene kuvuka, u Kornelio akavakemela avavomba mbombo munyumba ja mwene vavili, nu ns'sikali juno alyale ikunsuma u Nguluve pakate pava sikalisi vano valyale vikum'bombela imbombo. ⁸ U Kornelio alyavavulile ghoni ghanoghalyahumile kange akavomola ku Yafa. ⁹ Ikighono kino kikafwatile unsiki ughwa lekela lubale valyale musila kange vakale pipi mu likaja, u Petro akatogha kukyanya ku dari na kukufunya. ¹⁰ Pe akale ni njala neke alyale ilonda ikinu ikyakulia, Looli unsiki ghuno avanhu viteleka ikyakulia, akavonesevua inyisaghilo, ¹¹ akavuvwene uvulanga vudindwike ni kyombo kikwika ni kinu kinge ndavule amenda amakome ghikwika pasi palihanga mumbale isamwene soni iine. ¹² Munkate mwa mwene mulyale ni fikano fyoni ifinyamaghulu ghane nafino fikwafula palihanga, ni fijuni ifyavulanga. ¹³ Pe ilisio likati wa mwene “sisimuka, PetroPetro hinja kange ulie”. Loli upero akati “Na lulianala, MUtwa ulwakuva ¹⁴ nanighelile kulia ikinu kyekyoni I'll ikivivi. Loli ilisio likisa kwa kwamwene

kange ¹⁵ ulwavuvili “Kino avalisie u Nguluve nungakiemelaghe vulamafu kange kivivi”. ¹⁶ Ulu lulyahumile katatu, ni kyombo kila ilyatolilue kuvulanga kange. ¹⁷ Unsiki ghuno u Petro alyahasing'ine vwimila vwa mbonekelo isio si-hufia kiki, lolagha, avanhu vano vakomolilwe nu Kornelio vakima pavulongolo palilyango, vakaposiagha isila ijakuluta kunyumba. ¹⁸ Pe vakakemela nauposia ndavule u Simoni juno kange atambulwagha Petro ndavule kale ikukala Pala. ¹⁹ Unsiki ughuo ghuno u Petro alyale isagha munyisaghilo isio, uMhepo akajova nu mwene “Lolagha avanhu vatatu vikukulonda. ²⁰ Sisimuka kange ghukale pasi pe ulutaghe navene. Nungoghopaghe kuluta navene, ulwakuva nivomwile.” ²¹ U Petro Akiva pasi kuanave nakujova “Une nenenejuno mukunilonde. Nakii mwisile?” ²² Vakati, “Akida jumo ilitavua lya mwene Kornelio, umunhu ughwa vugholofu pe ilonda kukusuma u Nguluve, kange avanhu viujova vunofu mukisina kyoni iya kiyahudi, avulilue nava nyamola avaava Nguluve kukuvomola need valute kunyumba ja mwene, neke apulike imola inofu kuhuma kuanave.” ²³ U Petro akavambilila vingile nkate napiukala palikimo nu mwene. Ilwakilavo jino jilyavingilile akasimuka akaluta palikimo nu mwene, na vanyalukolo vadebe kuhuma ku Yafa vakavingisaniagha naghwope. ²⁴ Ikighono kino kikavingilile vakisile ku Kaisaria. Naju Kornelio alyale iuvaghulila; kange akavakemelile paliimo avanyalukolo vamwene nava manyani

vamwene vano valipipi. ²⁵ Unsiki ghuno u Petro akingila munkate, u Kornelio akamwambilila akafughama paasi pamaghulu gha mwene akamfughamila. ²⁶ Loli u Petro akamwamula akati “Isagha; une najune nelimunhu.” ²⁷ Unsiki ghuno u Petro akajovagha naghuope, akalutagha n'kate akavagha avanhu vakong'anile palikimo. ²⁸ Akavavula, “jumue mwevano mukagwile kuti ulu nalulaghilo lwa Kiyahudi kuhasing'ana nambe kughendelanilakughendelanila nu munhu ugwa kipelela iiki. Loli u Nguluve ansonile uneasy ulwakuti naninoghile kukunemela umunhu ghweni vulamafu nambe vunyali. ²⁹ Fyenambe nisile isila kikanika, pano nikomolilue vwimila vwa uluo. Neke nivaposie nakiki mukomolivue vwimila unhealthy.” ³⁰ U Kornelio akati, “Ifighono fine fino fikakilile, amasiki ndavule agha nilyale nikufunya unsii ghwa kivalilo kya budika lubale pamwisi munkate munyumba jango; Nikalola pavulongolo palyune umunhu imile alyale namenda amavalafu, ³¹ Akambulile “Kornelio inyifunyo sako sipulikike Kwan Nguluve, ni mbonolo sako kuva n'kontofu silikikumbukilo pavulongolo pa Nguluve. ³² Pa uluo omola umunhu ku Yafa akankemele umunhu jumbo juno ikemelua Simon ise kulyuve, juno kange itambulivua Petro. Juno ikukala kwajuno inosia ingwembe jumojumo juno itambulivua Simon juno inyumba jamwene jilimulubale munyanja. ³³ Gadilila: Ikidebe iki, “Ghwope iliva ikwisa ilijova numue,” namwale muvulembe vwa pakale. ³⁴ Pe u Petro aadindula umu-

lomo ghwa mwene nakujova; “kyang'ani, nitika kuti u Nguluve nalinalo ulwa kuvaghana vamo. ³⁵ Pauluo kila kisina umunhu ghweni junoi kufunya nakuvomba isavwakyang'ani ikwitisivua kwamwene. ³⁶ Ujimanyile imola jino akajihumisie ku vanhu va Israeli, pano akapulisiagha imola inofu ija lutengano kukilila u Yesu kilisite junu ghwe Mutwa ghwa vooni- ³⁷ jumue mwevano mukagwile kind kikahumila, lino likahumile ku Yudea joni likatengulile ku Galilaya, ye lukilile ulwofugho luno u Yohana alupulisiagha. Lino likahumile likan'donyile u Yesu kilisite ndavule uNguluve alyam'ponisie amafuta nuMhepo Mwimike na kungufu. ³⁸ Alyaghendile nakuvomba inofu inofu nakuvuvusia voni vano vakapumusivue nu Stefano, ulyakuva uNguluve alyale paliimo nu mwene. ³⁹ Usue tulivolesi ghwa ghoni agha ghano akaghavombile mu iisi sasa vuYahudivuYahudi namu Yerusalemu- uju ghwe Yesu junu valyam'budile na kukum'paghika mumpiki. ⁴⁰ Umunhu ujuo u Nguluve aliyah nsyusisie ikighono ikya vutatu na kukum'pala kumanyikika, ⁴¹ nakwekuti ku vanhu voni, looli kuvolesi uvano vasalulivue nu Nguluve. -usue jusue, twevano tukalile tumwene na kunyua naghwope pano ye asyukile kuhuma uvufue. ⁴² Atulaghile kudalikila na kukwolelela kuuti uju ghwejunu u Nguluve alyansaluile kuva mulamuli ghwa vumi na vafue. ⁴³ Mwamwene avavili voni volelaghe lulyale Kati ghweni junu ikumwitika kyang'ani ujuo ikwupilagha ulusaghilo ulwa va-

hosi kuhumila litavua lyamwene.” ⁴⁴ Unsiki ghuno u Petrol akaghendelelagha kujova isi, u Mhepo Mwimike akavamemia voni vino vakapulikisyagha imola ija mwene. ⁴⁵ Avanhū vala vano valyahusike ni kipugha ikya vitiki vino valyavalya dumulivue- vala voni vano valisile nu Petro vaadeghagha vwimila vwa Mhepo Mwimike junō alyakung'ilue kuoni kuva panji. ⁴⁶ Ulwakuva valyapulike avapanji ava vijova ninjovele isinge na pikufunya kwa Nguluve. U Petro akamula, ⁴⁷ “Kwale umunhu junō anoghile kusigha amalenga ulwakuuti avanhū value kukwofughua, Avanhū ava vamwupile uMhepo Mwimike ndavule usue?” ⁴⁸ Pe akalamula vofughue mulitavua lya Yesu kilisite. Pambele vakansuma ikale naghuope mufighono ndii.

U muliango 11

¹ Avasung'ua navanyalukolo Valarie vano valyale ukuo ku Yudea valyapulike kuuti avapanji vupili ilisio ilya Nguluve. ² U Petro ye isile ukuo ku Yerusalemu, ikipugha kila ikya vanhu vanovalyahinjilue vakatengula kukum'beda, vakajova, ³ “Ukolile na vanhu vano navahinjilue nakulia naveve!” ⁴ Looli u Petro alyatenguile kujova ikituko kind kilimunkate; akati, ⁵ “Nilyale nikufunya mulikaja ilya Yafa, nikasaghile inyisaghilo isakyombo kikwika pasi ndavule umwenda u n'kome ghukwika kuhuma kukyanya imbaleimbale sake sooni ine. Kikika kulyune. ⁶ Nilyakilolile nakusagha pa mwene. NikafyaghilaNikafyaghila ifidimua

ifinyamaghulu ghane finofikukala mu iisi, nifidimua ifya mulisoli, nifidimua fino fikwafula nifijuni ifyakuvulanga. ⁷ nge nilyapulike ilisio lijova nuune, “Sisimuka, Petrol, hinja ulie!” ⁸ Nikajova, “Naluliinala, Mutwa, mumulomo ghwango nakighelile kukwingila ikinu kye kyoni kill kind na kyimike nambe kivivi” ⁹ Loli ilisio likamula kange kuhuma kukyanya, kila kino uNguluve alyapulisie kuuti kinofu, nungakikemelaghe vulamafu, ¹⁰ Ulululyahumile katatu, kange Kira kiinu kikatolilue kukyanya. ¹¹ Lolagha, unsiki ghughuo avanhu vatatu vimile pavulongolo pa nyumba jino tuliale; vomolivue kuhuma ku Kaisaria kukwisa kulyune. ¹² U Mhepo akambulile kuluta nave, nasingahwananaghe nave. Ava ghosi ntanda vakaluta palikimo nuune tukaluta munyumba jamunhu jumo. ¹³ Alyatuvulile ndavule alya mbwene unyamola imile munkate munyumba jamwene ijova, “Unyomole ku Yafa nikantole u Simoni juno ilitavua Iya mwene ilinge ghwe Petro. ¹⁴ Ilijova imola mulyuve mu uluo kuuti kuvanguka uve munyumba jako Joni.” ¹⁵ Pe alyatenguile kujova navope, u Mhepo Mwimike akisa kuanave ndavule ye isile pa vwasio. ¹⁶ Nikumbuka amasio gha Mutwa ghanoalyajovile, u Yohana alyofuighe namalenga; looli mukwofughua nu Mhepo u Mwimike.” ¹⁷ Ndavule u Nguluve ahumisie uluvonolo ndavule silo alyatupelile usue panoramic tulitike kwa Mutwa Yesu kilisite, une nene veni, kuuti sighthesia kukun'kana u Nguluve? ¹⁸ Ye vapulike amasio agha,

navakagomwisie, looli vakamongisie u Nguluve na kuuti, “U Nguluve ahumisie vwumila kange muvapanji” ¹⁹ Kange avitiki vino valyale mu mumuko sino silyatengulile mu vufue vya Stephano valyapalasiné kuhuma ku Yerusalemu -avitiki ava valyalutile kuvutali, umpaka kuvusililo ku Foinike, Kipro naku Antiokia. Valyavavulile imola kuuti u Yesu jujuo mwene kuva Yahudi nambe kwa munhu ghweni. ²⁰ Looli avanhu vamo kuhuma ku kipro na ku Krene, valisile ku Antiokia nakujova nava Yunani nakumpulisia u Yesu. ²¹ Nuluvoko ulwa Mutwa tulyale palikimo nu mwene, navanhu vinga valyiitike nakusyentukila u Mutwa. ²² Imola sivanave sikavafikile mu mbughulutu munyumba ija ku Yerusalemu: navakamwomwile u Barnaba alute mpaka kuvusililo uvwa Antiokia. ²³ Ye isile nakukivona ikipelua ikya Nguluve alyahovwike; kange akavamemia ingufu munumbula save kujigha nu Mutua kumoyo aghavanave. ²⁴ Ulwakuva alyale munhu nofu kange amemesivue nu Mhepo Mwimike nu lwitiko ulwa vanhu vinga vakongelela mwa Mutwa. ²⁵ Pa uluo u Barnaba akalutile ku Tarso kukumwagha u Sauli. ²⁶ Ye amwaghile akantwala ku Antiokia. Lukale amaka ghoni valyakong'anile munyumba ja kufunyila nakuvavulanisia avanhu vinga. Navavulanesivua vakatambulivua vakilisite ulwa kwasia ukuo ku Antiokia. ²⁷ Mufighono ifi avavili vakika kuhuma ku Yerusalemu umpaka ku Antiokia. ²⁸ Jumonga muvanave ghwe Agabo lyelitavua lya mwene, akiima akasonua nu

Mhepo kuuti injala ng'ali jihumila mu iisi joni. Ulu lulyahumile munsiki ughwa fighono ifya Klaudio. ²⁹ Lino, vavulanesivua, ndavule jumo juno apatile, valyalamwile kutwaala inangilo kuvanyalukolo vano valikuvu Yahudi. ³⁰ Valyavombile anala; Vakomola indalama muluvoko ulwa Barnaba nu Sauli.

U muliango 12

¹ Unsiki ughuo untua u Herode akagholosia uluvoko lwa mwene kuvamonga vala vano vihuma kukupugha ulwakuti vavapumusie. ² Akam'buda u Yakobo unyalukolo ghwa Yohana ni bamba. ³ Ye alolile kuuti ava Yahudi vikela isio, akankola naju Pettrokange. Ulu lulilya amasiki agha makate aghasita kilule. ⁴ Ye an'kolile, akamponia mu ndinde pe akavika ifipugha fine fya vasikari ulwakuti vamulolelaghe, alyale ihuvila kuntwala kuvanhu yekikilile ikimike kya pasaka. ⁵ U Petro akabukua mundinde, looli inyifunyo sikavombua ni ngufu ni kipugha vwimila vwa mwene kwa Nguluve. ⁶ Ikighono yekikiale u Herode nalutile kukumumia, ikilo ijio akaghonile pakati na Kate pa vasikali vavili kumo akungilue na manyololo ghavili, navaloleli pavulongolo pa muliango vakava vilolela indinde. ⁷ Lolagha, u nyamola ghwa Mutwa nakalingi akamumia nu lumuli lukamulika nkate. Akantova u Petro muluvafu na pikunsisimula akati, "Sisimuka ng'aning'ani." apuo amanyororo ghoni ghano akakungilue ghakavopoka mumavoko gha mwene. ⁸ U

munyamola akambula, “Fwala Amanda ghako na filfato fyako.” U Petro akavimba vulevule. U Munyamola akam'bula, “fwala umwenda ghwako pe umbingililaghe.” ⁹ Apuo u Petro akamingilila u Munyamola akahuma kunji. Nalyakitang'inie kind kilyavombilue nu Munyamola kuuti sa kyang'ani. Akahwanagha ighonela injosi. ¹⁰ Ye akiling'inie ikilolelo ikilongosi ni kyavuvili vakafika palilyingo ilya kyuma ilya kwingilila kuluta kulikaja, likadinduka lyene vwimila vwa mwene. Vakahuma mulikaja kunji vakika mum'pulo, nakalingi u Nyamola akamuleka. ¹¹ U Petro ye itang'inie, akati, “Lino nitike kuuti Mutwa amwomwile u Munyamola ghwa mwene ulwakuti anyimie mumavoko gha Herode, namuhuvilo sa vanhu vooni ava muvu Yahudi.” ¹² Ye akagwile isi, akaluta kunyumba ja Mariamu ung'ina wawa Yohana juno ghwe Marko; Avakilisite vinga valyakong'anile vikufunya. ¹³ Ye ahodisie kumulyango ughwa kisighililo, u-mbombi jumo uminja juno itambulivua Roda akisa kudindula. ¹⁴ Ye akaguile lisio lya Petro, nu lukelo akakunua kudindula umulyango; pa uluo, akakimbilila nkate mu kyumba; nakuvavula kuuti u Petro imile kuvulongolo ku mulyingo. ¹⁵ Apuo, vakajova kwa mwene, “Uve ulinyalukwale” looli akakangasia kuuti sakyang'ani ghwe mwene. Vakati “Ujuo ghwe Munyamola ghwa mwene.” ¹⁶ Looli u Petro akajigha ifidudusia, ye vadindwile umulyango, vakamwagha vakadegha kyingo. U Petro akavanyamasia nu luvoko Kimie Kimmie pe

akavavula ndavule u Mutwa amumisie kuhuma mundinde akati, ¹⁷ “Vavule isi u YakoboYakobo na vanyalukolo va mwene.” Apuo pe akavuka kuluta ku vunge. ¹⁸ Pano kukava mwisi, lukava lusukunalo mun'kate muva sikali, kuhumilanila na kino kihumile kwa Petro. ¹⁹ U Herode ye amulondile nalyambweene akavaposia avaloleli pe akalaghila vabudue. Akaluta kuhuma kuvu Yahudi kuhuma kuvu Kaisaria pe akikala kukuo. ²⁰ U Herode alyale ni ng'alasi vwimila vwa vaanhu ava Tiro ni Sidonia. Vakaluta palikimo kwa mwene. Vakava nikimanyani nu Blasto untangili ghwa Ntua, kuuti avatange. Kange vakasuma ulutengano, ulwakuva iisi jave jilyaplilue ikyakulia kuhuma mu iisi ja Ntua. ²¹ Ikighono kinokilyavikilue u Herode akafwala amenda agha kitua napikukala pakitengo ikyamwene ikya vutua, pe akavadalikila. ²² anhuAvanhu vakajeghela, “Ili lye lisio lya Nguluve nambe nalisio lya munhu!” ²³ Nakalingi u Nyamola akantova, ulwakuva nalyampelile u Nguluve ulwimiko; akalivua namatekenya akafua ²⁴ Looli ilisio lya Nguluve likakula na kukwilana. ²⁵ U Sauli nu Barnaba ye vakwisisie imbombo jivanave vakavuka pala vakagomoka ku Yerusalemu, vakantola nu Yohana juno ilitavua ilyakuholua ghwe Marko

U muliango 13

¹ Lino mulukong'ano ulwa ku Atiokia kwe-valiale Vamos avaviili na vavulanisi. Valyale u Barnabas, Simeoni (akatambulivwagha Nigeria). Lukio ughwa ku Kirene, Manaeni(unyalukolo

juno alyale ghwa danda ja Herode mulongosi ghwa kighavo), nu Sauli. ² Pano valyale vikufunya kwa Mutwa na kubuhila kulia, U Mhepo Mwimike akati, “Mumbaghulile palubale u Barnaba nu Sauli, vajivombe imbombo jino nikavakemelile.” ³ Pano ulukong'ano yelubuhila kulia, kukufunya, nakuvika amavoko ghave kuvanhu ava, vakavaleka valutaghe. ⁴ Pa uluo u Barnabas nu Sauli valyamwitike uMhepo Mwimike pe vakikagha kuluta Seleukia; Kuhuma ukuo valyaghendile mu nyanja kuluta mu kiponge ikya Kipro. ⁵ Panovalyale mulikaja ilya Salami, vakapulisigha ilisioilisio lya Nguluve munyumba isa kufunyila isa va Yahudi. Kange valyale palikimo nu Yohana Marko hwene n'tangili ghuvanave. ⁶ Yevalutile mukiponge kyoni mpaka ku Pafu, valyam'bene umunhu jumonga umavi, Myahudi um'bili ghwa vudesi juno ilitavua lya mwene ghwe Bar Yesu. ⁷ Umavi uju alyatangine nu Liwali Sergio Paulus, juno alyale munhu umunyaluhala. umunhu uju alyavaghongolile u Barnaba nu Sauli, ulwakuwaulwakuva alyalondagha kupulika ilisio lya Nguluve. ⁸ Looli u Elima “Umavi jula” (ndikio ilitavua lya mwenemwene fye lilya ghanulivue) alyavakanile; akghelile kukusetua u liwali jula ahume mulwitiko. ⁹ Looli uSauli juno atambulwagha Paulo, alyamemile uMhepo Mwimike, akamulungumalila amaso ¹⁰ pe akajova “Uve mwana ghwaghwa setano, umemile ija vudesi sooni nu vuvotevute uve ulimulugu wa sakyang'ani. Nuladugha kusetulania isila sa

Mutwa, sino sightholuike, voli ghughela? ¹¹ Lino lolagha, ulukolo ulwa Mutwa lulinuve, lino peghuliva m'bofu. Nhulyalivona ilijuva kunsiki” nakalingi ulutuka ni ng'isi flyaghwile kawa Elimasi; akatengula kusyungulika pala avanhu vamulongolele vakan'kola uluvoko. ¹² Ye u Liwali alolile kino kihumile akitika ulwakuva alyale idegha imbulanisio isa Mutwa ¹³ Lino u Paulo na vamanyani vamwene vakaghenda mumalenga kuhuma ku Pafo pevakafrica ku Perge mu Pamfilia. Looli u Yohana akavaleka na kugomoka ku Yerusalemu. ¹⁴ U Paulo nu manyaani ghwa mwene vakaghenda kuhuma ku Perge pevakafrica ku Antiokia ija ku Pisidia. Ukwo valyalutile munyumba ijakufunyila mukighono ikya sabati na pikukala pasi. ¹⁵ Ye vimbile indaghilo na vaviili, avalongosi va nyumba sakufunyila akavomolela imola vakatisagha, “Vanyalukolo, nave mulinajo imola ijakuhovosia avaanhu mumwooyo avanhu apa, joovaghajoovagha”. ¹⁶ Pa uluo u Paulo akiima nakuvapungila uluvoko, akatisagha, “Mwe vaghosi vamw Israeli numue mwevano muleva kwa Nguluve pulikisia. ¹⁷ U Nguluve ughwa vaanhu ava mu Israeli alyavasalyile ava Nhata viitu na pikuvavomba avanhu vinga yevikalile mu iisi ija mu Misri, kukilila muluvoko lwa mwene kunyanyulua alyavalongwisie kunji kwa mwene. ¹⁸ Amaka ifijigho fine aligudile mulukuve. ¹⁹ Ye ananginie ifisina lekela lubali mu iisi ija kanani alyavapelile avaanhu viitu muiisi jaave kuva ja vuhasi. ²⁰ Isi sooni silyahumiile amaka ifilundo fine ni fijigho fihano. Ye fikilile ifinu ifi fyoni, uNguluve

alyavapelile avalamusu mpaka u Samweli nu M'biili. ²¹ Ye sisilile isi, avanhu valyasumile u Ntua, pe u Nguluve akavapela u Sauli umwana wa Kishi, umunhu ughwa kabila ija Benjamini, kuuva Ntua ghwa make ifijigho fine. ²² Looli u Nguluve ye am'busisie muvutua, akantasia u Daudi kuuva Ntua ghwa vanave. lulyale lwa kumulonda u Daudi kuuti uNguluve alyajovile, "Nin'kavile u Daudi umwana ghwa Yese kuuva munhu juno mwoojo ghuango ghukunoghelua; juno ivoombagha ifinu fyooni fino nifighanile.' ²³ Kuhuma mu kikolo ikya munhu uju u Nguluve ajiletile i Israeli um'poki, uYesu, ndavule alyafingile kuvoomba. ²⁴ Iili lilyatenguile kuhumila ye akyale kukwisa, u Yohana taasi akapulisyagha ulwofughu ulwa lulato kuvanhu ava mu Israeli. ²⁵ Ghwope u Yohana pano alyale imalisia imbombo jake akatisagha, "Mu kunisagha une nene veeni? une nanene jula. Looli mupulikisyaghe, juno ikwisa munsana mu Lyune, na ni vaaghiile ku lendesia ifilato fya maghulu ghamwene.' ²⁶ Vanyalukolo, mwevana vakisina kya Abrahamu, navala vano mun'kate mulyumue mukufynya kwa Nguluve, vwimila vwitu kuuti imola iiji uvuvaangi vusung'ilue. ²⁷ Kuvala vano vikukala ku Yerusalemu, navatemi vavanave, navalyan'kangwile sa kyang'ani, nakuuva navalyalutang'inie uvwolesi vwa vaviili vuno vukwimbua jaatu pa Sabati; pa uluo valyakwisisie imola ija vaviili ulwa kumigha u Yesu kufua. ²⁸ Napato navalyaluvwene vunono ulwa kufwila n'kate mwamwene, valyan'sumile

u Pilato am'bude. ²⁹ Vatile vamaile isio sooni sino silyalembilue vwimila umwene, vakamwisia kuhuma mumpiki nakumughonia mu mbipa. ³⁰ Looli u Nguluve alyan'syusisie kuhuma kuvafue. ³¹ Alyavonike mufighono finga kuvala vano vakaghendaniagha palikimo nu mwene kuhuma ku Galilaya kuluta ku Yerusalemu. Avaanhu ava lino vevolesi va vaanhu. ³² Ku uluo tukuvaletela imola inofu vwimila ifingo sino valyapelilue avisukulu viti. ³³ U Nguluve alyavikile ifingo isi kulyumue, avana vavanave, mu uluo alyan'syusisie u Yesu nakukun'gomosia kange ku vwumi. Iili kange lilyalembilue mu Zaburi ija vuvili: 'Uve uli mwanango, umusyughu nili Nhata ghuako' ³⁴ Kange vwimila uvwa kyang'ani kwekuuti alyansyusisie kuhuma kuvafue ulwakuuti umbili ghwa mwene ghuleka pinangika, ajovileajovile ndiki: 'Nikukupelagha uvwimike ni nyifunyo sa kyang'ani sa Daudi' ³⁵ Ulu fye-nambe ajovile kange mu ZaburiZaburi isinge, 'Naghukum'pelagha u vwimike vwako kuku-vuvona uvuvole.' ³⁶ Ulwakuva u Daudi ye avombile uvughane vwa Nguluve mukikolo kya mwene, akaghonelela, alyaghonelela palikimo na vapafi va mwene, pe alyavwaghile uvunangike, ³⁷ Looli juno alyasyusivue nu Nguluve nalyavwaghile uvunangike. ³⁸ Uluo fyelukagulikaghe kulyumue, vanyalukolo, kukilila umunhu uju, ulusaghilo lwa vuhosi ludalikivue. ³⁹ Kwa mwene ghweni juno ikumwitika ivalilua vwakyang'ani naghoni ghanoghano indaghilo sa Musa nasale sikuvapela uvwakyang'ani. ⁴⁰ Pa

uluo muve vafwihu kuuti kino valyajovile avavili kilahumilagha kulumue: ⁴¹ 'Lolagha, umue mwevano musyojola, mudeghaghe kange mutipulivuaghe; ulwakuva nivoomba imbombo mufighono fiinu, imbombo jino namungajitike, nambe umunhu avoleleele ndani." ⁴² Unsiki ghuno Upaulo nu Barnaba ye vavukile, avanhu vakasuma vajove amasio agha kighono kya Sabati jinojikwisa kange. ⁴³ Unsiki ghuno ulukong'ano ulwa munyumba ija kufunyila ye yeghusilile, avayahudi vinga na vimike avapesia vakam'bingilila uPaulo nu Barnaba, vano valyajovile navoope vakavaghimbilisia vaghendelelaghe mu lusungu lwa Nguluve. ⁴⁴ Isabati jino jilyavingilile, hwene ilikaja lyoni lilyakong'anile kupulika ilisio lya Nguluve. ⁴⁵ Ava Yahudi ye vavwene amapugha, vakamemagha igila nakujova amasio ghano ghakakanagha sooni sino silyajovilue nu Paulo kange vakamulighagha. ⁴⁶ Looli u Paulo nu Barnaba vakajovagha ni ngufu vakatisagha, "Luvele lunofu kuuti ilisio lya Nguluve lijovuaghe tasi kulumue. Ulwakuva mukulidaghila kutali kuhumakuhuma kulumue na pikujagha kuuti namukanoghile uvwumi uvwa kuvusile nakusila, lolagha tukuvasyetukilagha ifisina. ⁴⁷ Ndavule umutwa atuvulile, pano iiti, "Nivaviikile umwe hwene lumuli kuvanhu avapanji, ulwakuuti mulute uvuvaangi kumbale sooni isa iisi." ⁴⁸ Avapanji yevapulike ili, valyahovwike nakulighinia ilisio lya Mutwa. Vinga vano alyasalulivue kuvwumi uvwajatu valyitike. ⁴⁹ Ilisio lya Mutwa likakwila iisi jooni. ⁵⁰ Looli avayahudi vakavapelepesia

vano valihumisie nava mama avwimike, kange navalongosi valikaja. Isi silyahovelisie imumuko kwa Paulo nu Barnaba pe vakatagha kunji kumaka sa likaja. ⁵¹ Looli u Paulo nu Barnaba valyakung'unile iling'undi mumaghulu ghavane. ⁵² Pe vakaluta mulikaja ilya Ikonio. Avavulanisivua vakamema ulukelo palikimo Mhepo u Mwimike.

Umuliango 14

¹ Lulyahumile mun'kate mu Ikonio kuuti u Paulo nu Barnaba valingile palikimo Mun'kate mu nyumba inyimike ija kufunyila kuva Yahudi nakujoa ndavule ikupugha ikivaha kuvanhu ava Yahudi nava Yunani valyitike. ² Looli avaYahudi vano navalyapelilue uluhala kuvapanji napikuvavomba kuuti vave vavivi kuvanyalukolo. ³ Pa uluo valikalile ukuo kunsiki untali, vakajovagha kulukangasio kungbufu sa Mutwa, ukuo alyahumisie ulusimilisio ku mola isa vumosi vwa mwene. Alyavombile anala kuumia ifidegho na kudegha fivombue kumavoko agha Paulo nu Barnaba. ⁴ Looli ikisala ikya likaja lilyaghavike: vamo avanhu vano valyale palikimo nava Yahudi, navamo palikimo navasung'wa. ⁵ Unsiki ghuno ava panji navaYahudi ye vaghelile kukuvavula avalongosi vavanave kuvavombela uvuvivi nakavadija namavue uPaulo nu Barnaba, ⁶ valyakagwile ilio nakuluta ku makaja agha Likaonia, Listra naku Derbe, na kufisala fino fisyungwite Pala, ⁷ pe ukuo vakadalikilagha ilivangili. ⁸ Ukuku

Listra palyale umunhu jumo juno alikalile, nakale nini ngufu mu maghulu gha mwene, umulema kuhuma mulileme lya mama ghwa mwene, naghelile kughenda. ⁹ Umunhu uju alyam'pulike u Paulo ijova. U Paulo aka-mulunguvalila amaso pe akalolagha kuuti ul-witiko ulwa kusosivua. ¹⁰ Pa uluo pe aka-jova kwa mwene kulisio lya kukyanya, "Imagha kumaghulu ghako." Pe umunhu jula alyaa-hadwike na kutengula kughenda. ¹¹ Ikipugha ye kilolile kino alyavombile u Paulo, vakamula amasio ghanave, vakajova ni njovele ija Kilikaonio, "Amatekelo ghatukenyemwisie kulyusue twe vanhu." ¹² Valyan'kemelile u Barnaba "Zeus," nu Paulo, "Herme" ulwa kuuti alyale njovaji m'baha. ¹³ Amatekelo agha Zeu, juno inyumba imbaha inyimike ija kufunyila jamwene jilyale kunji kukisina, alyaletile ulutogo ulwa ng'ombe ulukindi lwa maluva ghano gha tavilkilue kufika palilyango lya likaja, umwene ni kipugha vakalondagha kuhumia ilitekelo. ¹⁴ Looli avasung'ua, u Paulo nu Barnaba yevapulike iili, valyademwile Amanda ghava nave kange ng'anang'ani vakaluta kunji kikipugha, vakalilagha ¹⁵ na kujova, "Mwe vanhu umue, nakiki muvomba agha? Najusue kange tulivanhu vano uluhala lulindavule umue. Tukuvaletela imola inofu kuuti musyetuke kuhuma mufinu ifi finofilondua nakumulutila u Nguluve juno mwumi, juno alyavumbile uvulanga, iisi ni nyanja nakyekyoni kila kino mwekile. ¹⁶ Munsiki ghuno ghukakilile, alyavatawile ava panji kughenda

musila sivanave. ¹⁷ Looli ye akiale, nakabukile nambe nu mwolesi, ku ilio akavombile vunofu nakukuvapela ifula kuhuma kukyanya kange mumasiki gha kyakulia, akavamemia inumbula sivanave kufya kulia nulukelo” ¹⁸ Nambe amasio agha, u Paulo nu Barnaba kulupumuko valyasighile ikipugha kuvahumikisia ilitekelo. ¹⁹ Looli vamo ava Yahudi kuhuma ku Antiokia na ku Ikonio valisile kukukivula ikipugha. Van'kadija navavue u Paulo na kukunkwesela kuunji kukisina, ye vakati afuile. ²⁰ Mu uluo avavulanisivua vakimagha pipi nu mwene, alyasimwike, vakingila kukisina. Ikighono kya vuvili akaluta mu Derbe nu Barnaba. ²¹ Ye ikuvavulanisia ilivangili mu kisina kiila naku-vavomba avavulanisivua vinga, vakagomoka ku Listra, naku Ikoniamu, umpaka ku Antiokia. ²² Valyaghendelela kunosia uluveloulu-velo ulya vavulanisivua nakupelua inumbula kughendelela mumu lwitiko, akati, “Lunoghile twingile kuva tua va Nguluve kuhumila imumuko nyinga.” ²³ Ye vavasalyule Avene avaghogholo ava kipugha kya vitiki, ye vavavikufunya kisila kulia, vakampela u Mutwa, sino avene valyamwitike. ²⁴ Kange valyahumile ku Pisidia, valyafike ku Pamfilia. ²⁵ Unsiki ghuno valyajovile amasio agha ku Purge, Valikile kuluta ku Atalia. ²⁶ Kuhuma ukuo valyapandile imeli kufika ku Antiokia kunokuno valyale vihumisie kulusungu kwa Nguluve vwimila vwa mbombo jiino lino vakajikwisisie. ²⁷ Ye vafikile ukuo ku Antiokia, na kukong'ania ikipugha palikimo, valyahumisie imola ja agha ghano u

Nguluve avambile ku vanave, kange ye avafungulile umulyango kulwitiko lwa vanhu avapanji. ²⁸ Valikalile unsiki n'tali navavulanisivua.

Muliango 5

¹ Avvanhu vango vakika kuhuma ku Yahudi na kukuvavulanisia avanyalukolo, vakaati, “nambe namukeketivue ndavule ulwiho ulwa Musa, namughwesia kuvanguka.” ² Unsiki u Paulo nu Barnaba ye vakale vatang'ine na kujova palikimo navene, avanyalukolo valyamwile kuuti Paulo, Barnaba, navange vamo valute ku Yerusalemu ku vasung'wa avaghogholo kuposia iili. ³ Ku iili, kukwomola kvanave kunyumba inyimike ijakufunyila valyahumile ku Foinike na ku Samaria yeye vipulisia kusyetula uvufumbue kuva panji. Valyaletile ulukelo ulukome kuvanyalukolo vooni, ⁴ Ye visile ku Yerusalemu pe vakapokelilue nii nyumba inyimike ijakufunyila kange navasung'wa na vaghogholo, vakavafunyila imola inofu ku isi sooni sino u Nguluve avombile palikimo na Vene. ⁵ Looli avvanhu vavovamo vano valitike, valyale mukipugha ikya Mafarisayo, valyimile nakujova, “lunoghile kukuvakeka na pikuvavula vakole ululaghilo ulwa Musa.” ⁶ Pe avasung'wa navaghogholo vakima palikimo kukulisaghila iili. ⁷ Ye sikilile imuling'ano inali, u Petro akima nakujova kvanave, “Avanyalukolo vitang'aniaghe kuuti kitambuko kinono kiino kililile u Nguluve akavombile uvusaluli pakate palyusue, kuuti mulomo ghwango avapanji vapulikaghe ilisio lya livangili, na pikulyitika. ⁸ U Nguluve juno

ikagula inumbula, ikwolela kuvanave, ikuvapela u Mhepo u Mwimike, ndavule alyavombile kulyusue; ⁹ nalyavombile nambe kulyuseu na vene, ye ivomba munumbula sivanave sive nofu kulwitiko. ¹⁰ Ku uluo, nakiki mukumughela u Nguluve kuuti muvike ulughoji ku singo isa vavulanisivua sino nambe u Nhata ghuitu kange natughwesia kukangala? ¹¹ Looli tukwitika kuuti tupokua ku vumosi ulwa Mutwa Yesu ndavule valyale.” ¹² Ikipugha kyoni kikajika kimie ye vikupulikisia u Barnaba nu Paulo ye vakale vihumia imola isa kidegho na kudegha jino u Nguluve alyavombile palikimo navene ku vapanji. ¹³ Ye vabuhilile kujova, u Jakobo akamula akati, “Nyalukolo nipulikisie. ¹⁴ U Simoni alyajovile ulwakwanda kuuti u Nguluve kuvamosi alyavatangile avapanji kuuti apelilue kuhuma kuvanave ku vanhu ku litavua lya mwene. ¹⁵ Amasio agha vaviili ghi kwiting'ana niili ndavule lyalembilue. ¹⁶ 'Pa uluo niligomoka kange kunosia ili tembe lya Daudi, linolilyaghuile pasi, ninyanyula na kunosia uvunangifu vwamwene, ¹⁷ kange bahapuo avanhu vano vakajighe vamulonde u Mutwa, palikimo navapanji vano vitambulua kulitavua uyango.' ¹⁸ Ifi fyefino ajovagha u Mutwa juno avombile agha gha kukagulika kuhuma ku vutua uvwakatali. ¹⁹ Kange, amasaghe ghango, natungavapelaghe imumuko avanhu avapanji vano vikunsyetukila u Nguluve; ²⁰ looli tulembe kuvanave kuuti vibaghule kutali nu vunangifu uvwa sanamu, uvunoghelua uvwa vavwafu,

nafino filya kngilue, ni danda. ²¹ Kuhuma kisina ikya vaghogholo pevale avanhu mulikaja vano vidalikila na kukumulumba u Musa mumajumba aghakufunyila ku sabati.” ²² Pa uluo lukavonike kuuti luvanoghile avasung'ua nava ghogholo, Palikimo ni nyumba jooni inyimike ijakufunyila, kukunsalula u Yuda juno itambulua Barsaba, nu Silas, vano valyale valongosi munyumba inyimike ijakufunyila, na kukuvomola ku Antiokia palikimo nu Paulo nu Barnaba. ²³ Valyalembile anala, “Vasung'ua, vaghogholo navanyalukolo, kuva nyalukolo avapanji vano vali ku Antiokia, ku Shamus na ku Kilikia, salamu. ²⁴ Tupulike kuuti avanhu avange vano tukavapelile ilulaghilo uluo, valyahumile kulyusue pe vakavapumusia avavulanesi vano vileta imumuko muluvelo kvanave. ²⁵ Mu uluo luvonike vunofu kulyiusue tweeni kusalula avanhu na pikuvomola kulumue palikimo navaghani viitu u Barnaba nu Paulo, ²⁶ avanhu vano vakivikile mu vulalamu ulwa mikalile ghavanave vwimila vwa litavua lya Mutwa Yesu Kilisite. ²⁷ Ku uluo tumwomwile u Yuda nu Sila, vikuvavulagha sisi-sio. ²⁸ Ulwakuva lukavonike vunofu kwa Mhepo Mwimike na kulyusue, kuleka kuviika kulumue unsigho un'kome kukila isio sino nasakusileka: ²⁹ kuuti musyetuke kuhuma kufinu fino fitavula kufi hwani, i danda, ifiinu fya kunyongua, nu vu vwafu. Nave mukuvika kutali nifi, luve lunofu kulumue. Mukaghone.” ³⁰ Apuo lino, ndavule vakavapalasinie, valikile ku Antiokia; Ye vakong'anisie ilipugha palikimo, valyafikisise ikalata. ³¹ Pano vakati vajimbile, valya-

hovwike ulwakuva jilyavisisie umwojo. ³² U yuda nu Sila, na vaviili valyavisisie umwojo avanyalukolo namasio aminga na pikuvapela ingufu. ³³ Ye vikalile unsiki ghumonga ukuo, valyavapalasinie nulutengano kuhuma kuva nyalukolo vala vano valyavomwile. ³⁴ [Looli lulyavonike kuva lunofu uSila kujigha ukuo] ³⁵ Looli u Paulo navange valikalile ku Antiokia palikimo na vange vinga, pano vakavulanisi- agha na kudalikila ilisio lya Mutwa. ³⁶ Ye fikilile ifighono nde filingi u Paulo akajova kwa Barnaba, "Tugomoke lino na pikuvaghendela avanyalukolo mufikaja fyooni fino tukadalikile ilisio lya Mutwa, napikuvalola valindani. ³⁷ U Barnaba akalondagha kange pikuntola palikimo navoope U Yohana junojuno itambulivua Marko. ³⁸ Looli u Paulo alyasaghile nalulyale lunofu kukun'tola u Marko, akavalekile kulam ku Pamfilia nalyaghendelile navope mumbombo. ³⁹ Kange bahapuo sikahumila isakukaning'ana imbaha pa uluo vakalekeng'ana, naju Barnaba akan'tola u Marko nakughenda mu Meli kufika ku Kpro, ⁴⁰ Looli u Paulo akansalula u Sila na kuvuka, ye vamaile kuvikua navanyalukolo mu lusungu Iwa Mutwa. ⁴¹ Pe akaluta kuk- ilila ku Shamus na ku Kilikia, akasikangasiagha ing'ongano.

U muliango 16

¹ U Paulo pano alisile ku Derby naku Lystra; nakalingi lolagha, pala pealyale umbulansivua akatambuluagha Timotheo, unsoleka juno

alyaholilue nhu ng'ina ghwa ki Yahudi juno alyale mwitiki uvise ghwa mwene alyale N'giliki. ² Avahu vaku Listra naku Ikonio valyamwolelile vunofu. ³ U Paulo alyamulondile ulwakuuti vaghendanie na ghwope, pa ulo akan'tola na pikun'dumula vwimila vwa va Yahudi vano vyalyale ukuo ulwakuva vooni valyan'kaguile kuuti iviise ghwa mwene N'giliki. ⁴ Pano valyale viluta valyakilile mu likaja na kulaghila indaghilo kung'ong'ano ulwa kuuti vasoghope indaghilo isio sino sikalembilue nava sung'ua na vaghogholo ava mu Yerusalemu. ⁵ Apuo ing'ong'ano sikakangasivua mu lwitiko navano valyitike vakongelela mukipugha mufighono fyooni. ⁶ Upaulo nava nine vakaluta ku FiligiaFiligia naku Galatia, ulwakuva uMhepo ghwa Nguluve alyavakanile kudalikila ilisio ukuo kukighavo ikyaku Asia. ⁷ Ye vaseghelile ku Misia, vakaghela kuluta ku Bithinia, looli uMhepo ghwa Yesu alyavakanile. ⁸ Pa uluo vakakila ku Misia vakiisa mpaka mulikaja ilya Throa. ⁹ Imbonekelo sika mumila u Paulo pakilo, kwa lyale umunhu wa ku Makedonia imile, ikung'emela nakujova "Isagha mututange kuno ku Makedonia". ¹⁰ U Paulo ye asivuene imbonekelo, nakalingi tukiling'anie kuluta ku Makedonia, alyakaguile Kati u Nguluve atukemelile kuluta kuvadalikila ilivangili. ¹¹ Apuo tukavuka kuhuma ku Throa, tukuluta vwimila ku Samothrake, ikighono kino kilyavingile tukafikile mulikaja ilya Neapoli. ¹² Kuhuma apuo tukuluta ku Filipi ghuno ghwope

ghumo ni likaja ilya Makedonia, ilikaja ilitambu mu wilaya nu vuutema vwa Kirumi pe tukikala ifighono nde filingi. ¹³ Ikighono ikya sabati, tulyalutile kunji ku lilyango tukaghendela musila ja malenga, pano tukatisagha pe piva apakuvombela inyifunyo. Tukikala pasi na pijova nava kimama vanovalisile palikimo. ¹⁴ U mwana mama jumonga juno itambulivua Lidia, juno akaghusiagha irangi ja zambarau, kuhuma mu likaja lya Tiatira, juno akifunyangha kwa Nguluve, alyatupulikisie. U Mutwa akan'dindulila umwoojo ghwa mwene nakuvikila umwoojo amasio ghano ghalyajovilue nu Paulo. ¹⁵ Ye ofughue, umwene palikimo ni nyumba ja mwene jooni, akatupelepesia akati “Neve munyaghile une kuuti nuvyakyang'ani mwa Mutwa, pe nikuvasuma mwingile na pikukala kulyune”. Akatupelepesia kyongo. ¹⁶ Pe lukava n'diike, tukati tuluta pano palyale pakufunyila, uminja jumo juno alyale nili pepo ilyakulaghula akatang'ana nusue. Alyamuletile umutua gha mwene ifaida nyinga nuvukedusi. ¹⁷ U mukumama uju alya m'bingilie uPaulo palikimo nusue, akajeghelagha iti “Avaki baba ava vombi va Nguluve u m'baha, vano vipulisia kulumue imola sa vupoki”. ¹⁸ Alyavombile vulevule mufighono finga, looli u Paulo ye an'kalisie ni mbombo ijio, akasyetuka kunsana napikulivula ilipepo, “Nikukulaghila mu litavua lya Yesu uhume mun'kate mwa mwene.” Lyoope likahuma likamuleka nakalingi ¹⁹ Avatua va mwene yevalolie kuuti uluhuvilo lwa faida

jivanave luvukile, vakavakola u Paulo nu Sila na pikuvavika mu lighulilo pa vanyavutavulilua. ²⁰ Ye vavatwalile kuva highi, vakati, “Ava ghosi ava va Yahudi vipelela ingasi ing'ome mulikaja liitu. ²¹ Vivulanisia sino nasilimundaghilo usue kuvupila nambe kuingilila ndavule ava Rumi.” ²² Ilipugha likavagevukila u Paulo nu Sila, avahighi vakademulania Amanda ghanave kange vakavafula vakalaghila vachapue ni fiboko ²³ Ye atovilwe ingoda nyinga, vakavataghila mu ndinde nakuvavula avasikari ava ndinde kukuvalolelela. ²⁴ Ye vupile ululaghilo uluo, avasikari va ndinda alyavataghile mu kyumba ikya nkate ikya ndinde nakukuvapinya amaghulu gha vanave Muno akavabikile. ²⁵ Unsinki wa kilo nkate, uPaulo nu Silas vakava vikufunya na na kukwimba inyimbo isakumughinia uNguluve, kuno avapinyua avenge vakavapulikisyagha, ²⁶ Nakalingi kikahumila ikinsenyena ikivaha nu lwalo lwa ndinde lukasukania, amalyango gha ndinde ghakadinduka, na manyololo agha vapinywa ghakalegena. ²⁷ Umuloleli ghwa ndinde akasimuka mu tulu pe akavona amalyango ghoni agha ndinde ghadindwike; pe akatola umaghe ghwa mwene ulwauuti akalondagha pikubuda ulwakuva alyasaghile kuuti avapinywa voni vadyighile, ²⁸ Loli, uPaulo akajeghela nelisio ilivaha, akati “Uleke pikulemasia ulwakuva twevoni tuliapa”. ²⁹ Unsikari wa ndinde aasuma itaala site pe akingila munkate mu ndinde ni ng'aning'ani, akatetemagha napikwoghopa, akavaghwila

uPaulo nu Sila, ³⁰ napikuvahumia kunji mundinde na kuuti, “Vagoyo nivombekiki neke kuvangua?” ³¹ Vope vakam'bula, “Umwitike uMutwa Yesu najuve ghuvanguka palikimo ni nyumba jako.” ³² Valyajovile ilisio lya Mutwa kwa mwene, palikimo na vanhu voni va munyumba jamwene, ³³ Umuloleli wa ndinde akalyavatolile ikilo jila na pikivasuka munovalyalemile, nakalingi umwene palikimo na vanhu va munyumba ja mwene vakofughua. Akavaleta uPaulo nu Sila kunyumba ja mwene ³⁴ na pikuvabiikila ikyakulia. Ghuope akiva nulukelo luvaha palikimo na vanhu va nyumba ja mwene ulwauva valyamwitike uNguluve. ³⁵ Panojilyale mwisi, avahighi vakamola imola kwa muloleli jula uwa ndindendinde vakati, “Vatavule Vala valutaghe”, ³⁶ Umuloleli ghwa ndinde akam'bula uPaulo ulwa mansion agha, “Vahighi vahighi vakomola imola vatavule ava valutaghe: lino muhumaghe kunji mulutaghe mutenganiile.” ³⁷ Looli u Paulo akavavula, “Vakatutovile pavugholofu, avanhu vano va Rumi kisila kuhigha kange vakalamula kututagha mundinde; kange lino vilonda pikutuhumia kisyefu? Nambe, nalunganoghele, vavuo vene viise vatuhumie apa”. ³⁸ Avaloleli vakavavula avahighi isa mansion agha, avahighi vakoghopa kyongo pala pano vakakaguile kuuti u Paulo nu Sila va Rumi. ³⁹ Avahighi vakisa na pikuvapelepesia vahume, ye vavahumisie kunji mu ndinde, ye vavasumile upaulo nuSila vahume kunji mulikaja livanave. ⁴⁰ Pa uluo uPalo nu Silas vakahuma kunji mundinde

vakisa kunyumba kwa Lidia. uPaulo nu Silas yevavweni avanyaluolo, vakanyamasia umwojo kange vakabuka mulikaja ilio.

U muliango 17

¹ Ye vakilile ifikaja ifya mu Amfipoli ni Apolonia, vakisile mpaaka mulikaja lya Thesalonie lino lilyale nava sinagogi ava Yahudi. ² Ndavule lulyale lwiho lwa Paulo, alyalutike kuvanave, na kunsiki ughwa fighono fiitatu ifya Sabati pe akapuling'ana na voope vwimila u vulembe. ³ Aava ikuvavalulila uvulembi na piuvolelela kuuti, lulyanoghile ukiliste kupumuka kange kusyuka kange kuhuma kuvafue. Akavavula, “U Yesu uju niuvavula imola sa mwene ghwe kilisite” ⁴ Vamo avayahudi vaaghelilue na pilungana nu Paulo nu Sila, palikimo nava Giriki vano vikufunya Kwan Nguluve, avamama vinga avagholofu ni kipugha ikivaha ikya vanhu. ⁵ Looli vamo ava Yahudi vano navalyitike, vano valyamemile igila, valyalutile kulighulilo na pikuvatola avanhu vamo napikuvatola avahosi, vakakong'ania ilipugha lya vanhu palikimo, na kukwambusia ulunjughanjugha mu likaja, kange vakajigulukila inyumba ja Jason, vakalondagha vavakole u Paulo nu Sila ulwakuuti vavalete pavulongolo pa vanhu. ⁶ Loli yevavakunilue vakankola u Yasoni navamo avanyoloolo avenge na pikuvatwala pavulongolo avagoyo ava mulikaja pe vaajeghelagha, “Avaghosi ava vano vasyetulinie iisi vafiile mpauno kange, ⁷ Avaghosi ava vino vakambilivue nu Yasoni vinangania indaghilo ja

Kaisari, viiti kuale uNtua ujunge juno itambu-
livua Yesu” ⁸ Ilipugha lya vagoyo vakikaja ye
vapulike isio, pevakava night nganano. ⁹ Ye
vamalile kutola indalama sino siling'ine vuloleli
kuhuma kwa Yasoni na vange, vakavalekesia
valutaghe. ¹⁰ Ikilo jila avanyalukolo vakamwom-
wile u Paulo nu Sila ku Beroya. Ye vafikile kula
vakaluta munyumba ija kufunyila ija va Yahudi.
¹¹ Avanhua vala valyale vumofu kukila avanhua
vala ava ku Thesalonike, ulwakuva valitavuile
kukulyupila ilisio muluhala luvanave, kulolela
amalembe ifighono fyooni ulwa kuuti valole
kuuti amasio ghano ghalyajovilue fyeghalivuo.
¹² Ku uluo avinga muvanave valyitike, mwe-
vakava nava kimama avanyangelo imbaha isa ki
Giriki navava ghosi vinga. ¹³ Looli ava Yahudi
ava ku Thesalonike yevakaguile kuuti u Paulo
ipulisia ilisio lya Nguluve ukuo kuku Beroya,
vakaluta ukuo na kuhovalesia kange kute-
gula ulunjughanjugha kuvanhu. ¹⁴ Ng'aning'ani,
avanyalukolo vakan'twala u Paulo kusila ija
lisumbe, looli u Sila nu Timotheo vakasighala
pala. ¹⁵ Avanyalukolo vala vano vakan'twalile
u Paulo vakaluta naghwope m'paka ku Athene,
ye vamulekile u Paulo kula, valyupile indaghilo
kuhuma kwa mwene kuuti, u Sila nu Tim-
otheo visaghe kwa mwene ng'ani ng'ani ky-
ongo. ¹⁶ Unsiki ghuno vakavaghulilagha kula
ku Then, inumbula ja mwene vakajikalisie
mun'kate mwa mwene ndavule alyalolile ilikaja
ndavule ghulyamemile ifihwani finga. ¹⁷ Pa uluo
vakapuling'ana munyumba ijakufunyia nava
Yahudi vano vakifunyagha kwa Nguluve na ku-

vooni vaala pano vakatang'ine navoope ifighono fyooni kulighulilo. ¹⁸ Looli vamo ava Falsafa ava ku va Waepikureo nava Wastoiko vakapela. Navange vakaati, “Kye kiki kino ijova unjovaji un'debe? Avenge vakaati, “Jihufia idalikila imola ja Nguluve umesia,” ulwakuuva idalikila imola ija Yesu na kusyuka. ¹⁹ Vakan'tola u Paulo na pikuntwala ku Areopago, vakaati, “Tukagula kukulumanya ululaghilo ulu ulupia luno ghujova? ²⁰ Ulwakuva ghuleta amasio amapia mumbughulutu situ. Kurt uluo tulonda kukagula kuuti amasio agha ghalindani?” ²¹ (Na vaanhu vooni ava ku Athene palikimo navahesia vano pwevale kuanave, vaghumanyile unsiki ghuvanave ughu kujova na kupulikisia ilisio ilipia.) ²² Pa uluo u Paulo akima pakate na kate pa vaanhu ava ku Areopago na kuuti, “Umue mwe vanhu vaku Athene, nikuvagha kuuti muli vaanhu vano vikela kwitika kumanguluve, ²³ Ulwakuva munenihingile une na kulola ku ifiinu finu fino mukufunya, nighavwene amasio ghanu ghalembilue ku fimo ifitekelelo fiinu, ghiiti, “KWA NGULUVE JUNO NAIMANYIKIKA”. Pa uluo, ujoo juno mukufunya kisila kukagula, ghwe ujoo juno nikuvavula umue. ²⁴ U Nguluve juno alyavumbile Lisa ni kinu kino mwekilimwekili mun'kate, ulwakuva ghwe Mutwa ghwa vulanga ni iisi, naiwesia pikukala munyumba imbaha inyimike ijakufunyila sino sitendilue namavoko. ²⁵ Kange na ivombua na mavoko ulwakuuti ilonda ikiinu kivanave umwene jujoo ikvapela avanhu uvwimi nu mwuuja ni fiinu fyooni ifinge. ²⁶ Kuhumila u munhu

jumo, aalyavombile mukisina kyooni ikya vanhu vano vikukalapamaso agha iisi, pe akavavikila amasiki nu vusililo uvwa fisala fino fikukala. ²⁷ Mu uluo, vilondua kukun'kagula unguluve, kuuti van'fikile na kukumwagha, kyang'ani nalikutali nambe nhu jumo ghweeni. ²⁸ Kwa mwene tukukala, tughenda nakuva nu vwimi vwitu, ndavule un'tunzi ghwinu ughwa lishairi yeatileyeatile 'tulivaholua va mwene.' ²⁹ Ku uluo, ndavule tulivaholua va Nguluve, nalunoghile kusagha ilitekelo lilindavule isahabu, ni shaba, na mavue, fihwani kino kikahongolilue vunofu namasaghe gha vanhu. ³⁰ Mu uluo, u Nguluve alyjikile Kimmie amasiki agha vuyasu, looli lino ilaghila avanhu vooni valate. ³¹ Ulwakuva avikile ikighono kind alyale ikujihigha iisi ija kyang'ani kwakwa munhu juno alya n'saluile. U Nguluve alyahumisie uvwakyang'ani kwa munhu uju kange pala umunhu juno alyansyusisie akahumile kuvafue. ³² Avanhu va ku Athene yevapulike imola ija kusyuka kuvafue, navala vamo vakan'syojuile u Paulo, avenge vakaati "Tukukupulikisia kange kumola iji" ³³ Apuo, u Paulo akavaleka. ³⁴ Looli avanhu vamo valyale ikinu kimo vakitika, pwe akale u Dionisio Mwereopago, nu mama Juno itambulua Damari na vange palikimo navene.

U muliango 18

¹ Ye sikilile imbombo isio, u Pqulo alyavukile ku Athene kuluta ku Korintho. ² Ukuo akamwaghile umuYahudi juno itambulivu Akwila umunhu ghwa likabula lya Ponto, umwene

nu ndala ghwamwene juno itambulivua Prisila valisile kuhuma ukuo ku Italia, u lwakuva uki-
laudia alyalaghile ava Yahudi vooni vabuuke ku
Roma; ³ U Paulo alikalile nakuvomba imbombo
navene ulwakuva umwene ivomba imbombo
jino jiling'ana ni jivanave. Avvene valyale vi-
nosya ifivighili. ⁴ U Paulo akapuling'ana navene
munyumba ijakufunyila mufighono fyooni ifya
sabati. Alyavavulile ava Yahudi palikimo nava
Giriki. ⁵ Looli usauli nu Timotheo yevisile
kuhuma ku Makidonia, u Paulo alyasung'ilue
nu Mhepo kukuvolela ava Yahudi kuuti u Yesu
ghwe Kilisite. ⁶ Unsiki ghuno valyan'kanile
name kukunsojola, pe u Paulo akakung'unile
umwenda ghwa mwene pavulongolo pavanave,
na kukuvavula, "Idanda jinu jive vwimila vwa
matue ghiinu jumuie; Une nisila makole. Kuhu-
malino na kughendelela, nikuvalutila avapanji".
⁷ Pe akavuka kuhuma pala akaluta kunyumba
ja Tito Yusto, umunhu juno ikunsuma u Ngu-
luve. Inyumba jamwene jilipipi ni nyumba ja
kufunyila. ⁸ U Krispo, mulongosi ghwa nyumba
ja kufunyila palikimo na vanhu avamunyumba
ja mwene vakamwitika u Mutwa. Avanhv vinga
kuhumakuhuma ku Koritho ye vapulike u Paulo
ijova valitike nana kukwofghua. ⁹ U Nguluve
akam'bula u Paulo pakilo kusila ijambonekelo,
"Nungoghpaghe, looli jovagha nungajikaghe
Kimmie. ¹⁰ Ulwakuva une nilipalikimo nuve,
nakuale juno kumwa ighela kukunangania, ul-
wakuva nili navanhv vinga mulikaja ili". ¹¹ U
Paulo akikalile ukuo ku Niki ugwa mwaka
ghumo na Messi n'tanda ye ivulanisia ilisio ilya

Nguluve muvanave. ¹² Looli u Galio akavombilue kuva n'temi ughwa ku Akaya, ava Yahudi vakima palikimo nhu Paulo na pikun'twala pavulongolo pakitengo ikya vuhighi, ¹³ vakaati, "Umunhu uju ikuvahonga avanhu vifunyanghe kwa Nguluve kisila vutavike vwa ndaghhilo". ¹⁴ Unsiki ghuno u Paulo ye ilonda kujova, u Galio akavavula ava Yahudi, "Umue mwe vayahudi, ndavule ilikosa au uvunangifi, jalejiva kyang'ani kuvavombela. ¹⁵ Looli ulwakuva ye maswali, ghano ghiling'ana na mansion namatavua kange ni ndaghilo sinu, kange muhiganaghe jumue mwevene. Une naninoghuananinoghua kuuti nive muhighi ghwa aghuo." ¹⁶ U Galio akavavula vavubuke pavulongolo pa kitengo ikyavuhighi, ¹⁷ Mu uluo, vakan'kola u Sosthene, umulon-gosi ughwa nyumba ija kufunyila, vakan'tova pavulongolo pa kitengo ikyavuhighi. Looli ugaliyo nakoghwiipe kino valya vombile. ¹⁸ U Paulo, ye ikalile pala unsiki n'tali, akavaleka avanyalukolo pe akaluta ni Melissa ku Siria palikimo nu Prisila nu Akwila. Ye vakyale kuvuka ku bandali, alyaketile ilinyele lya mwene ulwakuva alijighile kuuti m'pesie. ¹⁹ Ye vafikile ku Efeso, u Paulo alyamulekale u Prisila nu Akwila Pala, looli jujuo mwene akingila munyumba ijakufunyila nakupuling'ana na va Yahudi ²⁰ Ye vam'bulile u Paulo ikale navene unsiki un'tali, umwene akakanile. ²¹ Looli akavuka kvanave, akavavula, "Nigomoka kange kulumue, ulwakuva vwevughane vwa Nguluve". Apuo, akabuka ni Meli kuhuma ku Efeso. ²² U Paulo ye imile ku Kaisaria, akatogha kuluta kuhungila

inyumba imbaha inyimike ija kufunyila ija ku Yerusalemu, kange akika paasi panyumba imbaha inyimike ija ku Antiokia. ²³ Ye ikalile mun-siki Pala, u Paulo alyabukile kukila ku fisala ifya Galatia na ku Frigia nakuvakangasia inumbula ava vulanisivua vooni. ²⁴ Umu Yahudi jumo juno itambulivua Apolo, juno alyaholilue ukuo ku Alexandria, Akisa ku Efeso. alyale mfwihi kujova ni ngufu muvulembe. ²⁵ U Apolo akavulilue mu ndaghilo sa Mutwa. Ndavule alyale ni ngufu nu Mhepo, alyajovile nakuvulanisia vunofu ghano ghiling'ana nu Yesu, alyakaguile kuuti lwe lwofugho lwa Yohana. ²⁶ U Apolo akatengula kujova kuvukangafu munyumba imbaha inyimike ijakufunyila. Looli u Prisila nu Akwila ye vam'pulike, valyavombile uvumanyani nu mwene kange vakamwolelela ku kyanya musila ija Nguluve vunofu. ²⁷ Ye anoghilue kuvuka kuluta ku Akaya, avanyalukolo vakan'kangasia inumbula na pikuvalembela ikalata avavulanisivua vano valyale ku Akaya kuuti vamwupile. Ye afikile kulusungu alyatangile kyongo vala vano valyamwitike. ²⁸ Ku ngufu sa mwene Navarro manyani, u Apolo alyavakilile ava Yahudi pavwelu ye ivonesia kuhumila amalembe agha kuuti u Yesu ghwe Kilisite.

U muliango 19

¹ Lukale kuuti u Apologize ye aliku Korintho upaulo akakila ku kyanya na kufika kulikaja lya Efeso, pe akavonaakavona avavulanisivua vamo ukuo. ² U Paulo akam'bula, "Nde,

mukamwupile uMhepo u Mwimike yemukitike?” Vakam'bula, “nambe, natulyapulike ndavule uMhepo u Mwimike.” ³ U Paulo akaati, “lino umue mukofwighue ndani?” Vakaati, “Mulwofugho ulwa Yohana. ⁴ Kange uPaulo aka-mula, “U Yohana alyofwighe ulwofugho ulwa lulato. Akavavula avanhu vala kuuti mulondua kukumwitika jula juno ikwisa pa mwene, ndavule, u Yesu.” ⁵ Avanhu ye vapulike imola iiji, peva kofughua kulitavua lya Mutwa Yesu. ⁶ Lukale u Paulo yavikile amavoko gha mwene kuanave, uMhepo u Mwimike Akita kuanave pe akatengula kujova injovele kuviila. ⁷ Palikimo Avenue valyale avaghosi kijigho nava viili. ⁸ U Paulo alyalutile kunyumba ijakufunyila akajova na Kun'kangasia amasiki gha meesi ghatatu. Alyale ilongosia kupuling'ana naku-vakwesa avaanhu vano valungime vwimila u vutua uvwa Nguluve. ⁹ Looli ava Yahudi avange valyale vakali avange vano navikwitika, valyatengwile kujova amavivi kulungama musila ija Kilisite pavulongolo pa kipugha. Kange u Paulo akalekine na veene pe akavabaghula vano vikutika navene. Umwene akatengula kujova mufighono fyooni kuvukumbi uvwa Tirano. ¹⁰ Ulu lulyaghendelile amaka gha viili, looli vonivoni valyle vikukala ku Asia valyapulike ilisio lya Mutwa, vooni ava Yahudi nava Yunani. ¹¹ U nguluve alyale ivomba imbombo mumavoko agha Paulo, ¹² kuuti avatamu valyavuvusivue, nu Mhepo umulamafu akavahuma, unsiki ghono valyalolile ikitambala namenda ghano ghakahumile mum'bili gha Paaulo. ¹³ Looli pevalyale ava

Yahudi vano valyale vipunga uvupepo vikyula kukilila ikisala ikio, vakavombelagha ilitavua lya Yesu vwimila vuvanave vavuo. Valyavavulile vala kuuti valyale niili pepo ililamafu; vakaati, “Nikuvavula muhume mulitavua lya Yesu juno u Paulo ikun'dalikila.” ¹⁴ Vano valyaghavombile agha valyale vaana budika lubali vwa ntekesi umbaha ughwa kiyahudi, ni Skewa. ¹⁵ Amapepo amalamafu vakavamula, “U Yesu nun'kaguile, naju Paulo ni n'kaguile; looli umwe mwemue va veeni?” Jula umhepo umulamafu akavahadukila ¹⁶ mun'kate mwa munhu ava punga vupepo na akavasinda ingufu na kukuvatova. Pe vakakim-bilila kuhuma munyumba jila vakale sila Manda kange vakalemile. ¹⁷ Ilio likakagulika ku vooni, ava Yahudi nava Yunani, vano valyale vikukala kuula ku Efeso. Valyale nuludwesi luvaha fi-ijo, nilitavua lya Mutwa likongelela kupulikika. ¹⁸ Kange, vinga avaviitiki valisile nakulata kange vakasimilisia imbombo imbivi sino vakavom-bile. ¹⁹ Vinga valyale vivomba uvughanga vakakong'ania ifitabu fivanave, vakanyanya pa vulongolo pa munhu ghweni. Unsiki avene ye vavalile ulutalama lwa finu, lilyalelilyale fighavo fijigho fihano ifya ndalama. ²⁰ Pa uluo ilisio lya Mutwa likakwilana muvukome fiijo uvwa ngufu. ²¹ Isa Paulo kukwilana im-bombo inofu ija mwene kula ku Efeso, u Mhepo akamulongosia kuluta ku Yerusalemu kukilila ku Makedonia naku Akaya; akaati, “Yekwene ukuo, jininoghile kujagha i Rumi.” ²² U Paulo akavomola ku Makedonia avavulanisivua va mwene vaviili, Timotheo nu Erasto, vano valyale

vikutanga. Looli umwene jujuo akajighe ku Asia mu nsiki. ²³ Unsiki ughuo kukahumile ulunjughanjugha ulukome ukuo ku Efeso vwimila isiila jiila. ²⁴ U sonora jumo ilitavua lyamwene Demetrio, juno alyatendile ifihwan ifya ndalama ifya Nguluve Diana, alyaletile ifighusivua ifivaha kuvamang'anyi. ²⁵ Pe akavakong'ania ava mang'anyi ava mbombo jila na kuuti, “Vagojo mukagwile kuuti mufighusivua ifii tukwingisia indalama nyinga. ²⁶ Mulola na kupulika kuuti, usue tuliapa pa Efeso, looli pipi ni Asia jooni, u Paulo uju avavulile na kuvashetulia avanhu viinga. Ijova kuuti kweghasili amanumbela Ghana ghavombilue na mavoko. ²⁷ Na kwekuuti kwelile ulutalaamu kuuti ifighusivua fiitu nafilonduagha kange, looli nii nyumba ija Nguluve ijakufunyila umama um'baha u Diana lunoghile kusyojola kuuti asita luvumbulilo. Kange anoghile asovile uvuvaha vwa mwene, juno i Asia ni iisi jikufunya kwa mwene.” ²⁸ Ye vapulike agha, vakamemile ni ng'alasi kange vakajeghela, vakaati, “U Diana ughwa Efeso ghwe m'baha.” ²⁹ Ilikaja lioni likamemile ulunjughanjugha, navanhu vakakimbila mun'kate movukumbi uvwa luneno. Vakavakolile vano vikyula avanine nhu Paulo, u Gayo nu Aristariko, vano vakahumile ku Makedonia. ³⁰ U Paulo alyalondile kukwingila mukipugha kya vanhu, looli avavulanisivua vakan'sigha. ³¹ Kange, avagoyo vamo ava kisina ava ku Asia vano valyale vamanyaani va mwene vakantwalila imola inofu kungufu kukunsuma alike pikwingila movukumbi uvwaluneno. ³² Avanhu vamo valyale

viiti ikiinu iiki na vange ilisio lila, ulyakuva ikipugha kya vanhu kilyahasiling'ine. Vinga vavanave navakakagwile nambe kuuti nakiki valisile palikimo. ³³ Ava Yahudi vakantwala u Iskanda kunji kukipugha kya vanhu na pikum'bika pavulongolo pa vanhu. U iskanda akahumia ikidegho muluvok lwa mwene kuhumia uvwolesi ku vanhu. ³⁴ Looli yeva kagwiile kuuti umene mu Yahudi, vooni vakajehela ku lisio limo munsiki ghwa lmasala ghavili, "U Diana ghwe m'baha ughwa va Efeso." ³⁵ Pa uluo umulembi ughwa likaja akanyamasia ikipugha, akaati, 'Umwe mwe vaghosi ava Efeso ghweveni Juno nakagwiile kuuti ilikaja lya Efeso juno ikolelela inyumba imbaha inyimike ijakufunyila ija Diana umbaha nikila ikihwani kino kikaghwile kuhuma kukyanya? ³⁶ Kulola kuuti amasio agha naghagakagulike, tulondua kuuti tuve Kimmie kange namungavombaghe kyooni ikya ng'aning'ani. ³⁷ Ulwakuva ulwakuva muvakemelile avanhu ava pa ndinde vano navaliasi ava nyumba imbaha inyimike ijakufunyila nambe navikum'beda u Nguluve ghwiitu un'dala. ³⁸ Ku uluo, ndavule u Demetrio na mang'anyi vano valipalikimo nu mwene valinamavoko vwimila vwa munhu ghweni, indinde si dindulivue navasikari pevale. Pe valetue pavulongolo pa highi. ³⁹ Looli ndavule uve ungalonde kyekyoni kila ghusimilisa amasio aghange, ghivombua mukikalo ikya kyang'haani. ⁴⁰ Sa kyang'ani tuluvivi ulwakuhighua vwimila ulunjughanjugha vwimila ulwa kighono iki. Kusiila lumonga ulwakunangika isi, kange nakwande

tuva ningufu isa kwolelela. ⁴¹ Ye ajovile agha, akapalasinie ifipugha.

U muliango 20

¹ Ye Sisile injughanjugha, uPaulo akavakemelile avavulanisivua na kuva kangasia inumbula. ² Kange akavalagha na kuvuka kuluta ku Makedonia. Umwene ye akilile ku kisina ikio alyale ikuvakangasia inumbula avitiki, pe akingila ku Yunani. ³ Pa uluo umweene kuuti akale pala kunsiki ghwa mesi gha tatu, ikikosi kikavombilue kwakwa mwene nava Yahudi alyale pipi ku kyula kuku sila ija nyaja kuluta ku Shamu, pe akam'bula kugomoka kukila ku Makidonia. ⁴ Vano valyale kiinu kimono nu mwene kuluta ku Asia valyale u Sapatro, umwana ghwa Pirho kuhuma ku Berea; u Aristario nu Sekundo, vooni kuhuma kuvitiki ava ku Thesalonike; u Gayo ughwa Derby; u Timotheo; Tikiko nu trofimo kuhuma ku Asia. ⁵ Looli avanhu valonguile pe valiale vikutughula ku Throa. ⁶ Musila ija nyanja kuhuma ku Filipi mu fighono ifyaifya makate ghano naghakabikilue ikilule, mu fighono fihano tukavafikile ukuo ku Troa. Tulikalile ikuo mufighono ifya budika lubale. ⁷ Ikighono ikya kwanda ikya nyambaha, yetukong'anile palikimo kumenyula un'kate, u Paulo akajovile navitiki. ⁸ Akale ijova kuvuka pakilavo, pe akaghendelela kujova mukilo imbaha. Pe kulyale italaitala nyinga kukyimba ikya kukyanya kino tukakong'anile palikimo. ⁹ Mulidilisha akikalile un'soleka jumo juno

ilitavua lya mwene Utiko, juno kale ni tuulu imbaha. Kange u Paulo alyale idalikila mu nsiki u n'tali, unsoleka uju, akaghonelile, pe akaghua pasi kuhuma ku gholofa ija vutatu vakamwagha afuile. ¹⁰ Looli u Paulo akika pasi, akagholosia jujuo mwene, akan'kola kange akaati. Kange akaati, "Namungakatalaghe, ulwakuva mwumi." ¹¹ Kange pe akatogha ku gholofa na kumenyula un'kate, pe akalia. Ye ajovile navene kunsiki untali hadi palwakilo, pe akavuka. ¹² Vakantwala un'soleka jula alyale mwumi pe vakatengaana fiijo. ¹³ Usue jusue tukalongwile kuvulongolo pa Paulo ni meli nakuluta ku Aso, pano usue tukamwile kuntola u Paulo ukuo. Iki kyekino umwene jujuo alyalondile kuvomba, ulwakuuva akamwile kukla iisi jino jumile. ¹⁴ Ye atufikile ukuo ku Aso, tukampakilatukampakila mu meli tkaluta ku Mitilene. ¹⁵ Kange usue tukabukile kuhuma ukuo ikighono ikya vuvili tukafikile ulubale ulwa vuvili ulwa kiponge ku Kio. Ikighono kino kikwisa, tukafikile ku kiponge ikya Samo, ikighono kino kikwisa tukafikile kulikaja ilya Mileto. ¹⁶ Ulwakuva u Paulo alya lamuile ku kkyula kuhumila ku Efeso, ulwakuti nangatumilaghe nambe unsiki ghwene mu Asia; ulwakuva alyale ng'aning'ani ija kwangupa ku Yerusalemu vwimila uvwa kikulukulu ikya pentekoste, ndavule lukanoghiile kuvomba anala. ¹⁷ Kuhuma ku Mileto akomola avanhu kuluta ku Efeso pe akavakemele avaghogholo ava mu nyumba ija kufunyila. ¹⁸ Ye vafikile kwa mwene, akavavula, umue mwe veene

mukagula ndavule ikighono ikya kwanda ye nisile apa pa Asia, ndavule nikale kulumue ifighono fyooni. ¹⁹ Nimbombile u Mutwa mu vukalo vwooni namahosi, nimumuko sino sinyaghile une ni gila ija va Yahudi. ²⁰ Mukagula kuuti nanikisighile kupulisia kulumue ikinu kyoni kila kino kilyale kinofu. ndavule une nilyavavulanisie pa vuelu kange kuluuta inyumba ni nyumba. ²¹ Mukagula kuuti une nikaghendelile kukuvavula ava Yahudi nava Yunani mululato ulwa Nguluve nu lwitiko ulwa Mutwa ghwitw Yesu. ²² Lino, lolagha, une, pano nikumwitika uMhepo u Mwimike kuuta ku Yerusalemu, nanikagula nambe agha ghano ghikunihumila une ukwo, ²³ ulwakuva uMhepo u Mwimike ikunyolela une mulikaja kange ijova kuuti amanyololo ni mumuko fyefino fikunighula une. ²⁴ Looli une nanikasaghile kuuti uvukalo vwaango kusila jooni ija lutalaama lwango, neke nimale ulughendo lwango kumbombele inofu jino nilyupile kuhuma kwa Mutwa Yesu, kukwolela ilivangili lyalusungu lwa Nguluve. ²⁵ Lino, lolagha, nikagula kuuti mweeni vooni, mun'kate muvalamuvala muno nikalutile kuvadalikila uvutua, namungavwaghe kange vweni. ²⁶ Ku uluo nikuvolela umusyughu iji, kuuti nisiila n'kole mudanda ija muunhu ghweni. ²⁷ Ulwakuva nanikasaghile kuva pulisiia uvughane vwa Nguluve. ²⁸ Mu uluo muve valoleli vwimila vwiinu jumue mwevene, nakukupugha kyooni kino uMhepo Mwimike avavikile umue kuva valoleli. Muve valoleli

kudima ikipugha ikya Mutwa kino alyaghulile ni danda jamwene jujuo. ²⁹ Nikagula kuuti kuvuuka kulyune, ing'eve ing'ali sikwingila kulumue, kange navangakisaghilaghe ikipugha. ³⁰ Nikagula kuuti kange mu vamo mulumue jumue avaanhu vaamo vikwisa nakujova ghano mavivi, Neke kukuvakwesa avavulanisivua vavafwataghe avene. ³¹ Ku uluo muve maso. Mukumbukaghe kuuti amaka ghatatu nanikabuhilile kukuvavulanisia umuunhu ghweni mulumue namahosi pakilo na pamwisi. ³² Lino une nikuvatola kwa Nguluve, na kulisio ilya lusungu lwa mwene, lino likuvanisia napikuvapela uluhombo palikimo aveene vooni vano vapakilue kwa Nguluve. ³³ Nanikanoghilue indalama, sahabu, nambe amenda. ³⁴ Mukagula jumue mwe veene kuutikuuti amavoko agha ghanipelile ifipelua fyango ne mwene kaange ifipelua ifyavala vano vakale palikimo nune. ³⁵ Mu aghuo ghooni nikavapelile ikihwani kino ndavule kinoghile kukuvatanga vano vasila ngufu isa kuvomba imbombo, ndavule jinoghile kukumbuka amasio gha Mutwa Yesu, amasio ghano ajovile umwene jujuo: “Kiba kuhumia kukila kukwupila.” ³⁶ Ye ajovile anala, akafughama akifunya palikimo naveene. ³⁷ Vooni vakalila fiojo na pakumughwila u Paulo ku singo napikumunonela. ³⁸ Vakakaalile fijo kughoni ulwakuva kila kino akajovile, kuuti navili kuvwagha kange uvweni vwa mwene. Kange vakamuhingilisie ku Merikebuni.

U muliango 21

¹ Unsiki ghuno tukalekine navene, tukyula ku nyanja, tukafikile mulikaja ilya Kosi, ikighono kinokikafikile mu likaja lya Rodo, na kuhuma ukuo tukafikile mulikaja lya Patara. ² Ye tupatile i meli jinojino jilovoka kuluta ku Foinike, tukapandile na kukyula. ³ Ye tufikile pavulongolo pa kiponge ikya Kipro, tukajilekile ulubale ulwa ng'ighi, tukakyula kuluta ku Siria, tukima mulikaja ilya Tiro, ulwakuva ukuo kwekuno imeli jikale jipak-ilvue ishehena ja mwene. ⁴ Ye avavuene avavulanisivua, tukikala ukuo ifighono budika lubale. Ava vulanisivua avaava vakam'bula u Paulo kukilila uMhepo kuuti umwene nangisaghe ku Yerusalemu. ⁵ Ye visile ifighono fila, usue tukabuka kuluta kulyusue. Vooni palikimo, nava mama vavanave palikimo navaana vavanave, vakatuhingilisie musila siitu yeye tuhumile kunji kulikaja. Kange tukafughama ku pwani, tukifunya, tukulaghine tweeni. ⁶ Tukapandile imeli, kuno avenge vigomoka kange kunyumba sivanave. ⁷ Kange ye tumalile ulughendo lwitu kuhuma ku Tiro, tukafikile ku Tolemai. Pala tukahungile avanyalukolo na pikukala na vene kighono kimo. ⁸ Ikighono kino kikwisa tukabukile tukalutile ku Kaisaria. Usue tusingile munyumba ja Filipo, undaliki ughwa livangili, juno alyale jumbo vava budika lubale, najusue tukikala palikimo nu mwene. ⁹ Umuunhu uju alyale navahinja vano vakavilagha. ¹⁰ Ye ikalile ukuo ifighono n'diiki, akika kuhuma kuvu Yahudi um'biili jumo juno itambulivua Agabo.

11 Umwene akisile kulyusue akatola ukanda ghwa Paulo. Ku uluo akipinya amaghulu nana mavoko gha mwene jujuo akaati, “U Mhepo u Mwitike iiti ndiiki,” “Ava Yahudi ku Yerusalemu vikupinya u muunhu juno itema ukanda ughu, voope vikupela mumavoko gha vaanhu avapanji.” 12 Ye tum'pulike amasio agha usue navaanhu vano vakale vikukala pala tukam'bula u Paulo aleke pitogha kuluta ku Yerusalemu. 13 Pe u Paulo akamula, “Muvomba kiki, mulila na kudenyania inumbula jango? Ulwakuva niling'anisie, nambe kukungua kweene, looli kange kufwila ukuo ku Yerusalemu vwimila vwa litavua ilya Mutwa Yesu.” 14 Ulwakuva u Paulo nakale ilonda kuvulua, tukabuhilile na kujoova, “kange uvughane vwa Mutwa vuvombike.” 15 Ifighono ifi, tukatolile amafuko ghitu nakuluta ku Yerusalemu. 16 Avavulanisivua vamo kuhuma ku Kaisaria tukafwatine nusue. Vakan'twala umuunhu jumo juno itambulivua Mnasoni, muunhu ghwa ku Kipro, um'bulanisivua ghwa pakali, juno tulikalile palikimo. 17 Ye tufikile ku Yerusalemu, avanyalukolo vakatuupile nulukelo. 18 Ikighono kino kikwisa u Paulo akalutile palikimo nusue kwa Yakobo, nava ghogholo vooni vano pevakale. 19 Ye tuhungile, akavapela imola jino ye jikyale ijinge amasio ghano uNguluve alyavombile mu vanave mu vapanji kuhumila mumbombele inofu ijaija ija mweene. 20 Unsiki ye vam'pulike agha, vakam'pala u Nguluve, pe vakam'bula, “Ghulola, nyalukolo kweghale amaelufu ghalingi vitiike muvala muva Yahuhudi. Aveene Vooni valinuvufumbue

uwakukola indaghilo. ²¹ Vavulilue kusimilisivua uve, kuuti ghu vulanisia ava Yahudi vino vikukala pakate pavapanji kulekana nu Musa, kuuti ghukuvavula vano navakekile avaana vavanave, kangekange navangafwataghe injio isa kali. ²² Tunoghile tuvombe kiki? Vikagula kuuti vipulika uve ghwisile. ²³ Lino vombagha kino usue tukukuvula: tuulinavoope vaanhu vane vano vavikile ulujigho. ²⁴ Vatole avaanhū ava pe ghuvalasie ghwe mwene palikimo navene, pe uvahombele ighalama savanave, neke vakeete amatue ghanave. Mu uluo umuunhu jumo akagule kuuti ghano gha vombilue vwimila uve gha vudesi. Vamanyile kuuti uve ghugadilile indaghilo. ²⁵ Looli imola isa vapanji vaano viitiki, tulyalembile na kuhumia ululaghilo kuuti vanoghile kukujileka ni finu fino fihumisivue mumatekelo agha fihweni, ni danda, kuhuma ni kila kino kinyongilue, kange vavulekaghe uvuvafu.” ²⁶ Pe pano, u Paulo akavatoola avaghosi, ikighono ikyavuvili, akinosisie jujuo palikimo na veene, akingila mu nyumba imbaha inyimike ijakufunyila, kupulisia unsiki ughwa kighono ikyakuvavulanisia na lilitkelo lihumisivue vwimila umuunhu ghweni ughwa vanave. ²⁷ Ifighono fila ifya budika lubale ye flipipi kusila, ava Yahudi vamo kuhuma ku Asia vakamwaghile u Paulo mu nyumba imbaha inyimike ija kufunyila, namapugha vakakalala, kange vakamugholokesia amavoko. ²⁸ Valyale vijeghela, “Avaanhū ava ku Israeli, mututange, uju ghwe muunhu jula juno ivulanisia avaanhū kwooni

amasio ghano gha pungine na vaanhu, indaghilo pano tulipuo apa. Kange avaletile ava Yunani mu nyumba inyimike ijakufunyila na piku panyasia apa pa vwimike.” ²⁹ Ulwakuva pavwasio valyale vamwaghile u Trofimo mu Efeso alyale nu mwene palikimo kulikaja, aveene vyalale viiti u Paulo akan'twala ku nyumba imbaha inyimike ija kufunyila. ³⁰ Ilikaja lyooni lilyale nuludegho, na vaanhu vakakimbiila palikimo na ku n'kola u Paulo. Vakamumia kunji mu nyumba imbaha ijakufunyila, kaange amalyango ghakadindua. ³¹ Ye valyale vighela kukum'buda imola sikam'fikila um'baha ghwa kipugha ikya valoleli kuuti i Yerusalemu jooni jilyale jimemile ulunjughanjugha. ³² Pa uluo akavatola avasikari nava jemedari akakimbiila ikipugha. Un-siki ghuno avaanhu ye vamwaghile um'baha ughwa valoleli navasikari, vakamuleka kun'tova u Paulo. ³³ Kange um'baha ghwa kipugha ye alipipi akan'kosa u Paulo, pe akalaghila akungue namanyololo mu m'biili. Akam'posia umwene kaange ghwe veeni kange ghwe veeni avombile kicking. ³⁴ Vamo avaanhu mukipugha valyale vilalatila ikiinu iiki navange ikinge. Ulwakuva u jemedari naghelile kukuvavula ikinu kye kyoni kila ulwakuva lwa njeghelo sila, akalaghila u Paulo ise munkate mu lilinga. ³⁵ Kange ye afikile pa ngasi, pe akatolua nu nsikari ughwa kipugha vwimila uvwa lunjughanjugha. ³⁶ Pe ikipugha kikam'bingilila na kughendelela ni njeghelo, “M'busie uju!” ³⁷ U Paulo ye itwalua munkate mu ngome, akam'bula um'baha ghwa kipugha,

“Lunoghile kukum'bula ikinu?” Um'baha jula ughwa kipugha akaati, “Ghujova ikii Yunani? ³⁸ Asi, uve naveve mu Misri juno pavutengulilo alongosia uvugalusi kaange atoola avalugu imbilima shine kulukuve?” ³⁹ U paulo akaati, “Une nili Muyahudi kuhuma mulikaja ilya Tarso ilya ku Krikia. UneUne nili muholua ghwa likaja lino litanbulike. Nikuvasuma, munitavule nijove na vaanhu.” ⁴⁰ Unsiki ghuno u jemedari atavwile, u Paulo Akiva pa ngasi akahumia indaghilo ku vaanhu kuluvoko lwa mwene. Unsiki ghuno ghukalilime fiijo pe akajova navoope kuki Hebrania. Akaati,

U muliango 22

¹ “Vanyalukolo kange nava Nhaata vaango, pulikisiagha uvwolesi vwango vuno kwande nivomba kulumue un'siki ughu.” ² Ifipugha ye fifikile u Paulo ajoova navoope ku ki Ebrania, vakajika. akaati, ³ Une nili Muyahudi niholilue mulikaja lya Tarso mukighavo ikya Kilikia, kuva nilyapatile uluhara mulikaja iili, une nili m'bili ghwa Nguluve, ndavule umue mwe Vooni fino mulivuo umusyughu. ⁴ Nikavapumwisie musila iji m'paka pano mufua; nikavakunga ava ghosi nava mama na kuvatagha mu ndinde. ⁵ Kange untekesi um'bahaum'baha navaggholo vooni vavaghile kuhumia uvwolelesi kuuti nilyupile ikalata kuhuma kuanave vwimila vwa nyalukolo vano valyale ku Dameski, kulyune une kughenda kuluta ukuo. Ulwakuuti nivalete avaanhu ku Yerusalemu ava similar jiila ulwakuuti va kungue na kutovua.

⁶ Lulyahumile kuuti paala pano nilyale nighenda ye siseghelile ku Dameski, un'siki ughwa pamwisi nakalingi ulumuli uluvaha lukamulika ku kyanya lukatengula ku mulika. ⁷ Nikaghua paasi nakupulika ilisio likum'bula, 'Sauli, Sauli kiki ghukung'alasia?' ⁸ Nikamula, 'Uve veve veeni, Mutwa?' Akambuula, 'Une nene Yesu Mnazareti, juno uve ghukung'alasia.' ⁹ Vala vano valyale nune valyaluvwenevalyaluvwene ulumuli, looli navalyapulike ilisio lya jula juno alyajovile nune. ¹⁰ Nikaati, 'Nivombe kiki, Mutwa?' u Mutwa akam'buula, "Imagha ghwingilaghe mu Dameski; ukuo ghuvuluagha kila kiinu kinokikunoghile pivomba. ¹¹ Nilyakunilue kukola vwimila lwa lumuli Lula, pe nikaruta ku Dameski nilongosivue na mavoko ghavala vano vakale nune ¹² Ukuo pe nikatang'ana nu muunhu juno itanbulua Anania, alyale muunhumuunhu juno alyagadilile indaghilo kange akoghopagha pavulongolo pava Yahudi voonivooni vano vakikalagha ukuo. ¹³ Akisa kulyuune, akiima pavulongolo palyuune na kuuti, 'Nyalukolo ghwaango Sauli, lolagha. 'Ku nsiki ghulaghala nikam'bwene. ¹⁴ Akaati, Nguluve ghwa va Nhaata viitu akusalwiile uve ukagule pikagula uvughane vwa mwene, pikumwagha jula unya vwa kyang'ani, nakupulika ilisio lino lihumile mumulomo ghwa mweene. ¹⁵ Ulwakuva ghuuva mwoolesi kwa mweene ku vaanhu voonivooni ku sooni sino usivweene na kupulika. ¹⁶ Lino kiki ghughulila? Sisimuka, Ghwofughue, usuke uvuhosi vwaako ghukulikemela ilitavua lya mweene.' ¹⁷ Ye nigomwike ku Yerusalemu,

pano nilyale nikufunya n'kante munyumba inyimike ija kufunyila, lulyahumile kuuti nipelilue iyivonelo. ¹⁸ Nikam'bona akambuula, 'Angupa uhume mu Yerusalemu ng'haning'hani, ulwakuva navangitike uvwolesi vwako vwimila une.' ¹⁹ Nikaati, 'Mutwa, avene vavuo vikwelevua nikavakungile mu ndinde na kuvatola vano valyakwiitike mu nyumba sooni isa kufunyila. ²⁰ Na ji danda ija Stefano umwoolesi ghwako pano jilyakungilue, une najune nilyimile pipi na pikunda kulolelela amenda ghavano valyam'budile. ²¹ Looli akanivula, 'Lutagha, ulwakuva une nikukwomola ulute kuvutaali ku vaanhu avapanji." ²² Avaanhu vakatavula ajove ilisio iili. Looli vakapalisia ilisio nakujova, "Mum'busie umuunhu uju mu iisi: ulwakuva nalunono ikalaghe." ²³ Ye vipalisia ilisio, vakatagha Amanda ghavanave kange vakatagha mu king'unde, ²⁴ u jemedari um'baha akalaghila u Paulo iise ku lilanga. Akalaghila aposevue kuno ikopua ifiboko, kuuti umwene jujuo akagulr kuuti nakiki vikun'jeghelela anala. ²⁵ Kange yevan'kungile nu lughoji, u Paulo akam'bula u akida Julia juno akimile piping nu mwene, "kyang'haani kukun'tova umuunhu juno Murumi nambe nahighilue?" ²⁶ U akida jula ye apulike amasio agha, akaluta kwa jemedari um'baha na pikum'bula, akaati, "Ghulonda kuvomba kiki? Ulwakuva umuunhu uju Murumi." ²⁷ Um'baha ghwa vasikari akisa na pikum'bula, "Nivuule, uve nuli m'banda ghwa Rumi?" U Paulo akaati, "Ena." ²⁸ U jemedari

akamula, “Kuilila indalama im'baha pe nikupile uvu m'bada.” looli u Paulo akam'bula, “Une nili Murumi ghwa kuholua.” ²⁹ Kange nava liling'aniaghe kuluta kukum'posia pe vakabuuka na pikumuleka unsiki ghughughuo. U jemedari ghwope akoghopa, yeye akagwile kuuti u Paulo Murumi, ulwakuva an'kungile. ³⁰ Ikighono kino kikavingilile, u jemedari um'baha akalondagha kukagula uvwakyang'haani vwimila amakole aghaagha va Yahudi mwa Paulo. Pe akam'busia ifipinyilo fya mwene akalaghila ava vaha va matekelo na vahighi Vooni vatang'ane. Akatwala u Paulo paasi, na pikum'bika pakate na kati pavanave.

U muliango 23

¹ U Paulo akavalola ghanila avaanhu avahighi na kujova, “Vanyalukolo vango, nikalile pa vulongolo pa Nguluve nu vufumbue uvunofu mpaka umusyughu iji.” ² Un'tekesi um'bahaum'baha akavalaghila vala vano vakimile pipi nu mwene van'tove umulomo ghwa mwene. ³ Pe u Paulo akam'bula, “U Nguluve ikukutova uve, uluvumba luno luvikilue ilikeji. Ghu kalile ghukunigha nindaghilo, ghulaghila nitovue kinyume nhi ndaghilo?” ⁴ Vala vano vakimile pipi nu mwene vakaati, “Anala pe ghukumuligha u n'tekesi um'baha ghwa Nguluve?” ⁵ u Paulo akaati, “Vanyalukolo vango, une nanikagwiile Kati uju ghwe n'tekesi um'baha. Ulwakuva lilembilue naghujova fiivi kwa ntemi ughwa vaanhu vaako.” ⁶ U Paulo ye alolile ulubale

lumo ulwa vahighi veva Masadukayo navange va Mafarisayo, akapalisia ilisio na kuuti, “Vanyalukolo vango, une nilii Mufarisayo, mwana ghwa Mufarisayo. Ulwakuuva nihuvila uvukangafu uvwa kusyuuka kuva fue vano nihighana naveene.” ⁷ Ye ajovile isi, imikuno im'baha sikahumila pakate pa avatar Mafarisayo na Masadukayo, ni kipugha kika ghaving'ine. ⁸ Nakiki ava Masadukaya vijova kuuti uvusyuke kwevusili, avanyamola vala nakwejili inhumbula, kange avatar Farisayo viiti aghast ghooni kweghale. ⁹ Ulunjughanjugha uluvaha lukahumila navamo avalembi vanovakale ulubale lwa Mafarisayo vakima nana kujova, “Natulolile ikinu kyekyoni kila ikivivi mwa muunhu uju. Ndani umhepo nambe unyamola ajovile nu mwne?” ¹⁰ Unsiki kukahumile ilisaghe ilivaha, um'baha ghwa kipugha akoghopa kuuti u Paulo ademulinie ifighavefighave na veene, pe akalaghila ifipugha fiike paasi na kukun'tola ni ngufu kuhuma kwakwa nyamola avavahighi, na pikutwala mu lilinga. ¹¹ Ikilo jino jikavingilile u Mutwa akimile pipi nu mwene na kuuti, “Nungoghopaghe ulwakuva nivolelilile Muyerusalemu, pe ghuhumia uvwolesi kange mu Roma.” ¹² Ye kukile, ava Yahudi vamo vakavombile ulufingo nakukemela ulughuno vwimila vuvanave vavuo: vakajovile kuuti navililia nambe kunyua kyekyoni kila m'paka vam'bude u Paulo. ¹³ Kwevalyale avaanhu fijigho fine vano vakagohile isi. ¹⁴ Vakaluta kuvavaha ava matekesi nava sehe na kujova, “Tuvikile jusue mulughuno uluvaha, natungalisaghe

kyekyoni kila m'paka pano tukum'buda u Paulo. ¹⁵ Kange lino, um'baha ghwa n'sikari avavula avahighi vantwale kulumue, kwekuuti mulamule un'kole ghwa vunofu. UsueUsue kulyusue tuning'anisie kukum'buda ya kyale kukwisa apa.” ¹⁶ Looli umwana ghwa nuna ghwa mwene nu Paulo akapulika kuuti kukale ni njama, akaluta akingila mun'kate mulilinga na pikum'bula u Paulo. ¹⁷ U Paulo akan'kemela u akida jumbo akaati, “Mun'tole unsoleka uju um'baha ghwa va n'sikari; ulwakuva ali nilisio ilya kum'bula.” ¹⁸ Kange u akida akantoola un'soleka jula akatwala kwa m'baha ghwa va n'sikari akambula, “U Paulo jula un'kungua akang'emelile akalondagha nin'twalile un'soleka uju kulyuve. Ali nilisio ilya kukuvula.” ¹⁹ Um'baha Julia ughwa va n'sikari akan'kola nuluvoko akibaghuile akima mwene, pe akam'posia, “kiinu kiki kino ghulonda kukum'bula?” ²⁰ Un'soleka jula akaati, “ava Yahudi vapuling'ine kukun'suma atwale u Paulo pakilavo kuvahighi ulwakuti vilonda kukwupila imola sa mwene ku vunnofu fijo. ²¹ Looli uve nungitikaghe ulwakuva avaanhu fijigho fine vikumwuvila. Vikungile nulughuno, Navangalisaghe kange navanganywisaghe nambe kyavikum'buda. Nambe lino viling'anisie, vighulila uvutavike kuhuma kuvanave.” ²² Kange um'baha ghwa va n'sikari akamuleka un'soleka alutaghe, ye amulaghisie “Nungam'bulaghe umuunhu ghweni kuuti univulile aghast.” ²³ Akavakemela

ava masinjala vaviili akaati valing'anie ava sikari filundu fivili valute ku Kaisaria navasikari avangulila farasi ifijigho lekela lubale nava nyamalala filundu viviili, muvuka mukipugha ikya vutatu. ²⁴ Akavavula valing'anie ifidimua fiino u Paulo ivombela na kukuntola vunufu kwa Feliki Gavana. ²⁵ Akalemba ikalata anala, ²⁶ U Klaudio Lisa kwa n'sikari Feliki, luhungilo. ²⁷ Umuunhu uju akakolilue nava Yahudi pipi pikum'buda, pe nikaluta nikipugha ikya va sikali nikamwavula, ye nipatile imola kuuti umwene vukalo uvwa Kirumi. ²⁸ Nikalondile kukagula nakiki vamighile, pe nikantwala kuvahighi. ²⁹ Nikalolile kuuti alyale ihighua vwimila vwa maswali agha ndaghilo sivanave, nambe nakahighilue iilisio lyolyoni na kulondua kubudua nambe kukungua. ³⁰ Kange lumanyikika kulyune kuuti kwelule ulughelo kulyune pa uluo pe nikamwomuile ng'aning'ani kulyuve, kange valetaghe sino vamusitakile vano vikusitaka kange vatwale amakole gha mwene pavulongolo palyuve. Vakahwesania.” ³¹ Looli ava sikali vakaleva indaghilo: vakan'toola u Paulo vakan'twala kange ku Antipatri pakilo. ³² Ikighono kino kikavingilile, ava sikali vinga vakavaleka vinga valavala avapanda farasi valute palikimo nu mwene, voope vakagomoka ku lilinga. ³³ Navapanda farasi ye vafikile ku Kaisaria, nakum'pela un'sikari ikarata jila, vakam'biika u Paulo pavulongolo pa mwene. ³⁴ Ghwope untua ye imbile ikalata, Adam'posia u Paulo jihumile kukighavi kiliku; ye akagwile kuuti muunhu ghwa ku Kilikia, ³⁵ akaati,

“Nikukupulika uve pano vikwisa Valarie vano vakuhighile,” akalaghila avikue mu ikulu ja Herode.

U muliango 24

¹ Mu fighono fihano, u Anania u n'tenkesi um'baha, avaghogholo vamo nu njovaji jumo juno itambulua Tertulo, vakaluta palapala. Avaanhu vala vantwalile amakole kange kwa Paulo ughwa Gavana. ² U Paulo ye imile pavu-longolo pa gavana, u Tertulo akatengula kuku-muhigha na kujova kwa gavana, “Ulwakuva tuli nulutengano uluvaha; namumbonekelo sako sileta amaghendelelo mannono mulikaja litu; ³ kange nulusungu lwooni tukwupila ikiinu kyoni kino ghu vomba, vuhungile vwa mwoghopua Feliki. ⁴ Looli naningakugasie kyongo, nikuku-pelepesia umulike amasio amadebe nu vukola vwako. ⁵ Ulwakuva tum'patile umuunhu uju umbivi ikuvapelea ava Yahudi vooni vagaluke mu iisi, kange mulongosi ghwa kipuugha kya Nazorayo. * ⁶ Kange ukaghele kuponia inyumba imbaha inyimike ijakufunyila uvulamafu pe tukan'kola, namweule munakala inofo isa pa kali. † ⁷ Lisiasi, um'baha akisa na pikun'tola mu ngufu sa mavoko ghiiti, namwule mu nakala innofo isa malembe agha kali. ⁸ Ungam'posie u Paulo vwimila ghwa masio agha, kange lunoghile kufuala ikinu kiki kino tumuhighile.” ⁹ Ava Yahudi voope vakamuhigha u Paulo, vijova

* **U muliango 24:5** Gadilila: Ikimenyule kya masio gha kidebe iki 24:6 † **U muliango 24:6** Gadilila: ikidebe iki

kuuti amasio agha ghakale gha kyang'haani. ¹⁰ U n'sikali ye agholwisie uluvoko kuuti u Paulo ajove, u Paulo akamula, "Nikagula kuuti amaka minga ulimulamuli ghwa kisina iki, nilinulukelo kukwolela june kulyuve. ¹¹ Uvaghile pikulutang'ania kuuti nafikilile ifighono kukila ifighono fijigho na fivili kuhuma pano nikatoghile kuluta kukufunya ku Yerusalemu. ¹² Vakaati vabwene munyumba inyimike ijakufunyila, nanikakaning'ine nu muunhu nambe jumo, nanikavombibile uvugaluli mu kipugha, nambe munyumba isa kufunyila nambe mulikaja; ¹³ nambe nanvanoghile kusimilisia kulyuve amasitaka ghano vikusitaka vwimila une. ¹⁴ Kange ni kuvitika, kuuti musila jila jino vikemela muli sehebu, musila jijio nikim'bombela u Nguluve ughwa va Nhaata viitu. Une nilin'kola mughoni ghano ghali mundaghilo na mumalembe agha vavili. ¹⁵ Nili nu lukangasio lulalula kwa Nguluve juno nambe vala na vene vighulila, kukwisa kuvusyuke uvwa vafue kuvooni ava kyang'ani nambe navano navalivwakyang'ani; ¹⁶ na kuiili, ni vomba imbombo ulwakuuti nive nulvelo ulusita n'kole pa maaso gha Nguluve na pavulongolo pa vaanhu kukilila agha ghooni. ¹⁷ Lino mu maka minga nisile ku twala ulutangilo mu kisina kyango nu luvelo ulwa ndalama. ¹⁸ Ye nivombile ndiki, ava Yahudi avange vakamwene mun'kate mu kikulukulu ikya kuvalasia mun'kate mu nyumba inyimike, nambe kipugha kya vaanhu kisila lunjughanjugha. ¹⁹ Avaanhu ava lunoghile kuuva pavulongolo palyuve linolino vajove kila kino valinakyo vwimila vwango ndavule pano

valinilisio lyelyoni. ²⁰ Kange avaanhu ava vavuo vajove u n'kole ghuliku ghuno vaghwaghile kulyune ye nimile pavulongolo pa vuhighi uva Kiyahudi; ²¹ nambe vwimila vwa kinu kimo kino nikajovile nhi lisio ye nimile pakate nakati pavanave, 'Ulwakuva uvusyuke vwa vafue umue mukunihigha." ²² U Feliki akavulilue vunofu vwimila isila, akakileka ikipugha. Akaati, "Lisia um'baha ghwa kipugha pano ikwisa kuhuma ku Yerusalemu ni humia uvulamuli mu makole ghiinu." ²³ Pe pano akamulaghila u akida amulolelaghe u Paulo, kange ave nhi nafasi nambe napeangavisaghe umuunhu ughwa kuvakana avakana avamanyani vamwene nava ngatangaghe nambe kukumughendela. ²⁴ Ye ifighonpo fimo, u Feliki akagomoka nu Drusila un'dala juno alyale Muyahudi, akamwomola kukun'kemela u Paulo akapulikisia imola kuhuma kwa mwene ija lwitiko mun'kate mwa Yesu Kilisite. ²⁵ Looli u Paulo ye ikana nu mwene vwimila uvwa kyang'haani, kuuti mughelaghe nuvuhighi vuno vulikwisa, u Feliki lukamwagha uludwesi akamula, "luta kuvutali lino, looli ningaghuvone un'siki kange, nikukukemela." ²⁶ Un'siki ghughughuo, akahuvilile kuuti u Paulo ikum'pela indalama pa uluo akan'kemela nakalina akajova nu mwene. ²⁷ Looli amaka ghavili ye ghakilile, u Porkio Festo akava Ntua akahala pa Feliki akalondagha kukupyanilisia kuva Yahudi, pa uluo pe akamuleka u Paulo pasi pavuloleli.

U muliango 25

¹ Pe u Festo ye ingile mukighavo ikio kange ye fifikile ifighono fitatu akaluta kuhuma ku Kaisaria hadi ku Yerusalemu. ² Un'tekesi um'baha nava Yahudi avamanyika vakaleta indeselo mwa Paulo kwa Festo, kange pe vakajovagha ni ngufu kwa Festo. ³ Pe vakan'sumile u Festo vukola ku molaisa Paulo apate kun'kemela ku Yerusalemu kuuti vam'bude musila. ⁴ Looli u Festo akamula kuut u Paulo akale n'kungua mu Kaisaria, na kuuti umwene jujuo igomoka ukuo ng'aning'ani. ⁵ Akaati “mu uluo, vala vano vavaghile, vavaghile kuluta ukuo nusue. Ndavule kwekile ikiinu kivivi kwa muunhu ujoo lunoghile kuku n'sitaka.” ⁶ Ye ikalile ifighono lekela lubale nambe kijigho, vakagomoka ku Kaisaria. Ikighono kino kikwisa akava nikitengo ikya vuhighi ku laghila u Paulo ise kwa mwene. ⁷ Ye afikile, ava Yahudi kuhuma ku Yerusalemu vakima pipi, vakahumia amasitaka aminga amagumu ghano naghanoghile ku hufia. ⁸ U Paulo akitangile na kujova, 'Kange nambe mulitavua ilya va Yahudi, nambe njimba ija kufunyila, nambe ku Kaisari, nivombile amavivi.' ⁹ Looli u Festo alyalondile kujipendelela kuva Yahudi, kange akamwamula u Paulo na kuuti, 'asi, ndeghulonda kuluta ku Yerusalemu na kuhughua nune vwimila vwa masio agha ukuo?' ¹⁰ U Paulo akaati, 'nikwima pavulon-golo pa kitango ikya vuhighi ikya Kaisari pano ninoghile kuhighua. Nanivahokile ava Yahudi, ndavule uve ulumanyile vunnofu ¹¹ Kama nihokile ndavule nivombile kino kinoghile uvu-

fue, nanikana kufua. Looli ndavule inde-selo sivanave nakiinu, nakwale umuunhu juno anoghile kunisona kuvanave. nikun'suma u Kaisari.' ¹² Ye akyale u Festo kujova navahighi akamula, "Ghukun'suma ukaisari; ghuluta ku Kaisari." ¹³ Ye fikilile ifighono flingi, untua u Agripa nu Bernike vakafika ku Kaisari valyafumbilue pikumughendela u Festo. ¹⁴ Ye ikalile apuo mu fighono finga, u Festo akatwalile un'kole kwa Paulo u ntua; akaati, 'Umuunhu jumo vakamulekile apa nhu Feliki un'kungua. ¹⁵ Ye nikale ku Yerusalemu u n'tekesi um'baha na vaghogholo vava Yahudi vakatwalile amasitaka kwa muunhu ujoo kulyune, voope vakaposia vwimila vwa vuhighi vwa mwene. ¹⁶ Ku uluo une nikavamula kuuti nalwigho lwa Roma kukumuhumia umuunhu kuvupendelelo pa uluo, unyan'kole anoghile kuva mwelevu nakukuvakong'ania ava sitaka va mwene pikun'tanga mu makole aghuo. ¹⁷ Pa uluo ye visile palikimo apa, nanikanoghile kukuvaghula, looli ikighono kino kika vingilile nikikalile mu kitengo ikya vuhighi na kulaghila umuunhu uju isi mun'kate. ¹⁸ Un'sika ava sitaka ye vimile na kukusitaka, nikasaghile kuuti nakweghale amasitaka amakome ghano ghisile kwa mwene. ¹⁹ Pa uluo, vakale ni ng'aning'ano simonga palikimo nu mwene vwimila vwa vitiki va vanave kange vwimila vya Yesu juno afwile, Looli u Paulo idaja kuuti mwumi. ²⁰ Nilyale ni m'buvaughanisivue ndavule ku hungila ilisio iili, pe nikam'posia ndavule angalute ku Yerusalemu kuhighua vwimila vwa masio agha. ²¹ Looli

u Paulo ye akemelilue avikilue pasi pa vuleleli vwimila vwa vulamusi vwa ntua, nika-mulaghile avikue nambe nikutwale ku Kaisari.'
²² U Agripa alyajovile nu Festo, "Nilonda kange kukum'pulikisia u muunhu uju." "U Festo, akaati, "Pakilavo ghukum'pulikisia." ²³ Pa uluo pakilavo kila, u Agripa nu Bernike vakafika nifikulukulu finga; vakafika mu vukumbi nava vaha vakipugha, na vaanhu ava manyika ava mulikaja. Nu Festo ye ahumisie indaghilo, u Paulo akatwalua kuanave. ²⁴ U Festo akaati, "Untua Agripa, na vaanhu vooni vano pevale apa palikimo nusue, mukum'bona umuunhu uju; mukisina kyooni kya va Yahudi ukuo ku Yerusalemu napa kange vilonda nivahighe, voope vakajeghela kulyune kuuti nangikalaghe. ²⁵ Nilolile kuuti nakavombile lyelyoni lila lino linoghile uvufue; looli ulwakuva un'kemelile untua, nikalamuile kuku ntwala kuanave. ²⁶ Looli nilivuvule ikiinu kyekyene ikya kulemba kwa Ntua. savuli ja ulu, nitwalile kulyuve, kange kulyuve juve, Ntua u Agripa, kwe kuuti nipate ikya kulemba vwimila vwa nkole. ²⁷ Ulwakuva nivona kisita luvumbulilo pi kutwala un'kungua ye natunsonile isa kun'kungila.

U muliango 26

¹ Anala, u Agripa akam'bula u Paulo, 'Ghuta kukutanga, pe u Paulo akaghosia uluvoko lwa mwene akitanga ndiki. ² "Nikuvona nili nulavelo, Untua Agripa, kuuti kuvomba u

n'kole pavulongolo palyuve umusyughu amasitaka ghoni agha va Yahudi. ³ Lino, ulwakuva uve ulin'kagusi ghwa lwigho isa va Yahudi na maswali. Pe nisuma umulikisiaghe mulugudo. ⁴ Kyang'haani, ava Yahudi vooni vakagwile pene nilyale nikukala kuvujelela vwango mukisina kyango kula ku Yerusalemu. ⁵ Vang'awile kuhuma kuvwasio luvanoghile kuuti vitike kuuti nikikale ghwene Mfarisayo, ikipugha kiono kilinuvwimo vnyangufu mu lukano lwitu. ⁶ Lino nimile apa nihighua ulwakuva une nilola ulufingo luno u Nguluve alyavombile nava Nhaata viitu. ⁷ Ulu lwe lufingo luno amakabila ghitu ifijgho fivili vihuvila kukwupila ndavule vikun'suma u Nguluve ni ngufu pakilo na pamwisi. Vwa vwimila uvwa luhuvilo ulu, untua u Agripa, kuuti ava Yahudi vikunisitaki. ⁸ Nakiki ghwe ghwoni mulyumue isagha kuuti kidegho kuuti u Nguluve isyusia avafue? ⁹ Un'siki ghumo nikasaghile june kuuti ngele nivombile amasio minga vwimila vwa litavua lya Yesu ghwa Nazareti. ¹⁰ Nika ghavombile agha mu Yerusalemu; nikavakungile ava vitiki vinga mu ndinde, kange nilyale nu mutavulilua kuhuma mu vavaha nava tekesi kuvomba anala; un'siki ghuno vaka m'budagha, nilyatovile ikura kuvene. ¹¹ Nakalingi nikavatovile munyumba ija kufunyila jooni kange nikaghelile kuvomba navangitikaghe u lwitiko luvanave. Nilyale ni ng'alasi kyongo kuvana nikavadaghile kange mulikaja ilya kuvuhesia. ¹² Unsiki ghuno nilyale nivomba agha, nikalutile ku Dameski, nilyale

ni ndaghilo kange nu vatavulilua kuhuma kuvatekesi ava vaha; ¹³ unsiki ghuno nikale musila pa mwisi, Untua, nilyalwaghile ulumuli kuhuma kukyanya luno lukale lumulika kukila ilijuva lukamulike kusyuta une na vaanhu vano vakale vighenda palikimo nune. ¹⁴ Usue tweni ye twingile paasi, nikapulike ilisio lijova nune liiti mu njovele ija Kiebrania: 'Sauli, Sauli! nakiki ghuku nesa? Kitalamu kulyuve kutova iteke amam'fua. ¹⁵ Pe nikati, 'Uve veve veni, Mutwa?' U Mutwa akamula, 'Une nene Yesu juno ghukunipumusia. ¹⁶ Lino ghwime kumaghulu ghako, ulwakuva nu luhuvilo ulu une nihufisie kulyuve, nukusalwile kuuti uve m'bomba mbombo kange uve mwolesi ghwa masio agha ghukagula vwimila une lino na masio ghano nikukusona ye ghakilile agha; ¹⁷ Nikum'poka kuhuma kuvaanhu kange vaanhu ava panji kuno nikukwomola, ¹⁸ kudindula amaso gha vanave napikuvahumia mu ng'iisi kuluta kuvuvalafu nakuluta kungufu isa setano vasyetukile u Nguluve; neke vupile kuhuma kwa Nguluve ululaghilo ulwa vahosi nu vuhasi vuno nivapelile vala vano nivabaghwile nu lwitiko luno lilikulyune. ¹⁹ Pa uluo, Untua u Agripa, nanikanoghile ku galuka inyifunyo isa ku kyanya, ²⁰ looli, kuvala vano vano vali mu Dameski pavwasio, kange ku Yerusalemu na ku iisi jooni ija ku Yudea, kange na vaanhu ava kufisina ifinge, nikadalikile kuuti valete na kukunsyetukila u Nguluve, vavombe imbombo sino sinoghile ululato. ²¹ Ulwakuva uluii ava Yahudi vakanin'kolile mu nyumba im'baha inyimike ija ku funyila, pe vakaghela kukum'buda.

22 U Nguluve akanangile kufika lino, pe nikwima na kuvolelela avaanhu va vulevule na kuvuala avavaha, vwimila vwa sila sino avaviili nu Musa valyajovile kuuti silihula na sikunua; 23 Kuuti u Kilisite lasima apumuke kange iiva ghwa kwasia kusyuka kuhuma kuvafue na kupulisia ulumuli ku vayahudi na vaanhu ava panji. 24 U Paulo ye amalile pikutanga, u Festo akajova ku lisio ilivaha, 'Paulo, uve uli nyalukwale! amasomo ghako ghakubikile uve nyalukwale. 25 Looli u Paulo akaati, une naninyalukwale, mwoghopua Festo; looli kulukangasio nijova amasio agha kya ng'haani ghooni. 26 Ulwakuva untua ik-agula vwimila vwa masio agha; pa oluo, nijova nu vwavuke vwa mwene, ulwakuva niili nuvwa kyang'haani kuuti nakwelile lyoni lino lifisime kwa mwene; ulwakuva iili nalivombilue palubale. 27 Vuuli, ghukwitika avaviili, u Ntua u Agripa? nikagula kuuti ghukwitika.' 28 U Agripa akam'bula u Paulo, 'Kunsiki undebe unoghile kukunivula une kange kukumbika nive Mwitiki? 29 U Paulo akaati, "Nikunsuma u Nguluve kuuti, kunsiki n'dbe nambe n'tali, naveve juve kange vooni vano vikunipulika umusyughu, veve ndavule une, looli kange kisila manyororo agha mu ndinde 30 Pe untua akima, nhu n'sikali kange nhu Bernike, na vala vano vakikalile palikimo na vene, 31 ye vabukile kuvukumbi, vakajovile vavuo kwa vavuo na kuuti, "Umuunhu uju nanoghile uvufue kange kupinyu,' 32 U Agripa akam'bula u Festo, "Umuunhu uju anoghile kuuti ave mwavuke ndavule nakekile i piru kuva Kaisari."

U muliango 27

¹ Ye valaghile kuuti tulondua ku ghenda mu malenga kuluta ku Italia, vakam'pelile u Paulo nava kungua avange kwa m'baha jumo ughwa kipugha kimo ikya va Roma juno itambulua Julio, ava kipugha ikya Agustani.

² Tukapandile imeli kuhuma ku Adramitamu, jino jikale jighenda mulubale mu pwani ija Asia. Pa uluo pe tukungila mu nyanja. Aristaka kuhuma Thesolanike ija ku Makedonia akaluta palikimo nusue.

³ Ikihono kino kikavingilile tukima mulikaja ilya Sidoni, pano u Julio aka m'bobile u Paulo nhu vuhugu kange aka n'tavwile kuluta ku vamanyaani va mwene ku kwupila uvuhugu vu vanave.

⁴ Kuhuma pala tukuluta kunyanja tukaghendagha ku syuta ikiponge ikya Kipro kino kikale kisigha imepo, ulwakuuva imepo jikale jikutukong'ania.

⁵ Ye tughendile mu malenga ghano ghalipipi ni Kilikia naku Pamfilia, tukisa ku Mira, mulikaja ilya Lisia.

⁶ Pala u m'baha ughwa kipugha ikya va Roma, akajaghile i meli kuhuma ku Alexandria jino jighenda kuluta ku italia. Akatutosia Mu n'kate.

⁷ Ye ighenda molamola mu fighono ifinga pe tukafikile nu lupumuko pipi na ku Kinidas, imepo najikatutavwile kange kuluta mu sila ijio, pe tukaghenda mulubale mukimughighi ikya ku Krete ye tusigha imepo, m'badिंग'ani naku Salmone.

⁸ Tukaghenda mulubale kuvu talamu, m'paka tukulutile pakimenyule kino kitanmbulua Fari Haveni jino jilipipi nilikaja ilya Lasi.

⁹ Tukatulile un'siki n'kome

nkyongo, nu n'siki ughwa n'kungua ughwa Kiyahudi ghukakilile kange, liino pelukale ulutalamu. Pa uluo u Paulo akatupavile, ¹⁰ na kuuti, "Vghosi, nivona lughendo luno tulonda pitola luva nuvunangifu kange nuvu luvumbulilo lwinga, nambe ku masigho ni meli, looli kange nuvukalo vwitu." ¹¹ Looli um'baha ughwa kipugha kya va Roma akam'pulikisia kyongo u Mutua ghwa mwene nunya meli, kukila amasio ghala ghano ghalyajovilue nu Paulo. ¹² U lwakuva i bandari napalyale pahugu pikukala un'siki ughw ng'ala, avaghendesia meli vinga vakatuhigha tuvuke kuhuma pala, ulwakuuti fifino luvisaghe pikulifikila ilikaja lya Foinike, tukale pala un'siki ghwa ng'aala. I Foinike bandali ja ukuo ku Krete, kange jilola kunena na kuvuhumo na kumavemba kuvuhumo. ¹³ I mepo ja kumavemba ye jitengwile kugugula lukeluke, ava ghendesia meli vasagha kuuti kila kino vakalondagha. Vakavusia ikimilo kya meli nakughenda mulubale mu Krete pipi na mu mwani. ¹⁴ Looli un'siki n'debe ye ghukilile imepo inyinga, jino jikatambuagha kuvuhumo ku nena, jikatengula kutusukania kumwambo ku kiponge. ¹⁵ Un'siki ghuno imeli jilya kunilue na kukunua kukujitola imepo, tukiting'ana nu luveelo uluo, tukapindua na veene. ¹⁶ Tukakimbila kukila ulubale luuo luno lukasighagha imepo ija kiponge kino kitambulua Kauda; na kupumuka kyongo tukakagula pikughupoka ikivoti. ¹⁷ Pano vakati vajikwesile, valyakungule imeli nu lughoji. Valyo-ghuipe kuuti tunoghile piluta kuno lilikuo ili-

hanga linga ilya Syiti, apuo pe vakisia inanga kange vakaghendelagha mulubale. ¹⁸ Tulya gasivue kyongo nama vingu, apuo ikighono kino kilya vingilile avaghendesia meli vakatengula kutagha amasigho kuhuma mu meli. ¹⁹ Ikighono ikya vutatu, avaghendesia meli vakatengula pihumia amalenga namavoko ghanavave. ²⁰ Un'siki ghuno ili juva ni nondue nafilya tumulikile fighono finga ghalya jighe amavingu amavaha ghikutugasia, nuluhuvilo ulwakuuti ndeponu tupokua lulwavukile ²¹ Vakaati vaghendile ulughendo lutali kisila kyakulia, apuo pe u Paulo akima pakate na kati pavaghendesia meli akaati, "Vaghosi, lunoghile mu mulikisie, kange natuvene tuvusisie inanga kuhuma ku Kret, neke pe tupate imumuko isita luvumbulilo. ²² Lino pe nikuvanyasia, ulwakuva nakwekuva kusovia uvwumi vwinu, looli tusofisie ji meli. ²³ Ulwakuva ikilo jino jikilile umunyamola gha Nguluve, juno ujoo u Nguluve une nilighwa mwene, kange ghwejuno nikufunya kwa mwene - umunyamola ghwa mwene avele imile mulubale mulyune ²⁴ na kuuti, "Nuloghopagha Paulo. Lukunoghile kukwima pavulongolo pa Kaisari, lolagha u Nguluve mu vuhugu vwa mwene akupelile ava vooni vano vighenda palikimo nuve. ²⁵ Pa uluo, avaghosi, mugudaghe, ulwakuva mukumwitika u Nguluve, kuuti luva ndavule nivele nivulilue. ²⁶ Looli lutunoghile kupumuka mulwa ku tovua mu fimonga ifi ponge." ²⁷ Ye jifikile ikilo ija kijigho na fine, pano tuvele mulunjughanjugha ulwa kuno na

kuno mu nyanja ija Adratik, ndavule ikilo n'kate n'diki, avaghendesia meli valyasaghile kuuti vaseghelile ku mwani. ²⁸ Valyavombile amasio kulola uvutali uvwa malenga pasi vakasagha imita fijigho fitatu n'tanda, ye ghukilile un'siki n'debe vakapima kange vakasivona imita ifijigho fivili ni lekela lubale. ²⁹ Valyoghwipe taasi kuuti tunogile kubumala muma nalavue, apuo pe vakisia inanga inne kuhuma pano palyavikilue pakuvika inanga pe vakifunya kuuti ilwakilavo hwene jise ng'aning'ani. ³⁰ Avaghendesia meli vava valyale vilonda pikujilekelesia i meli jila pe vakisisie mumalenga amavoli amadebe isa kuvapoka ku vwumi vwave, vakivika kuuti hwene vitagha inanga kuvulongolo kumavoti. ³¹ Looli u Paulo akam'bula jula un'sikali gha kipugha ikya vasikari ava kiroma nava sikar vala, "Namungapokue looli avaanhu ava vasighale mu meli". ³² Apuo ava sikari vala pe vakadumula ingoji sa livoti lila pe jikalekua jitolue na malenga. ³³ Un'siki ghuno kulyale ku tema pa lwakilavo, u Paulo akavapelepesia vooni kuuti valie padebe. Akaati, "Umusyughu kighono kya kijigho na fine mughula kisila kulia, namulile kimonga. ³⁴ Pe nikuvavula mutole ikyakulia ikidebe, ulwakuva vwimila uvu avwa kukala kulumue; nakwelile nambe ilinyele limo mumatue ghi-inu lino lisova. ³⁵ Ye ajoovile aghuo akatola un'kate akamuhongesia u Nguluve pavulongolo pa maso muunhu ghweeni. pe akamenyula un'kate akatengula kulia. ³⁶ Pa uluo vooni vakakangasivua inumbula na veene vakatola

ikyakulia. ³⁷ Tulyale avaanhu 276 mun'kate mu meli. ³⁸ Yevalile fikwiline, vakajivombile imeli jive m'mepe ku tagha ingano mun'kate mu nyanja. ³⁹ Ye mwisi, navakajitambuile iisi, looli pe vakalola iisi jino jingile mu malenga jino jilyale nilihanga linga vakapuling'ana ndavule vanoghile kughendesia imeli kuluta apuo. ⁴⁰ Pa uluo vakalegesia inanga vakasileka mu nyanja. Mun'siki ghughuhuo vakasilegesia ingoji isa tanga pevakinula kuvulongolo kuluta ku mepo pe vakaluta mulihanga ilinga. ⁴¹ Looli vakisa pala pano amakuja ghavili agha malenga ghitang'ana, ni meli jikaluta kulihanga. Napala pavulongolo pa meli jikima pala najikanoghile ku vuka, looli pavulongolo pa meli pakatengula kudenyeke ulwakuva amaviingu ghakale ni ngufu. ⁴² Uvutavike vwa va sikari ghukale kuvabuda avakungua, ulwakuuti na kwale juno ikwoghela na kudyegha. ⁴³ Looli un'sikari jula ughwa kipugha ikya va Roma alyalondile kukumwavula u Paulo, pe akamwimia uvutavike vuvanave, kange akavalaghila vala vano vanoghile kukwoghela, vajumbe kuhuma mu meli valute mu iisi. ⁴⁴ Pa uluo ava ghosi avange vivingilila, avange mufighave ifya mbavo nakange avange mufinu ifinge kuhuma mu meli. Musila iji jihumile kuuti vooni vafike vunofu ku iisi

u muliango 28

¹ Yetufiike vunofu, tulyakagwile kuuti ikiponge kitambulua Malta. ² Avaanhu va palikaja

na kwe kuti vakatuupilile uvuhugu vwa vule-
vule, pe valyapembile umwotoo na piku-
tukaribisia tweeni, ulwakuva ifula ni mepo
jikale jighendelela. ³ Looli u Paulo ye
akang'anisie unsigho ghwasanjala na kuvika pa
mwooto, ilijoka ilidebe ilinya sumu likahuma
mu sanjala sila ulwakuva lwa vufukefu vu-
ula pe likin'yengelela mu luvoko lwa mweene.
⁴ Avaanhu va pa likaja pala yevalolile kwi-
iti ilijoka liswembela kuhuma muluvoko lwa
mweneenevapuling'ana vavuo,"Umuunhu uju
kyang'haani m'buudi junoadyeghile mu Nyanja
looli uvwakyangani navukuntavula kukukala."
⁵ Looli umweene akantaghila ilijoka ilio kum-
wotoo nakapatile uvunangifu vwooni. ⁶ Aveene
vakumughula afimbe inamu nambe aghue na
kalingi na kufua. looliye nimulolile ku nsiki
untali na kulola kuuti na kwelili lino lilivule-
vule kwa mweene wakabadilisia amasaghe gha-
vanave na kuuti alyyale unguluve. ⁷ Kange
pala pipi palyale ni iisi jinojilyale kyuma kya
m'baha wa kiponge, umuunhu juno itambu-
lua pablio. Alatwupilile na pikututengelela
ifighono fitatu. ⁸ Lulyahumile kuuti viise
wa pablio jikam'bwene imungu ni namu ija
kuhalisia. Na ju Paulo amulutile akifunya,
akavika amavoko pa kyanya pa mwene na
pikum'buvasia. ⁹ Yelihumile ili, avaanhu avange
pa kiponge pala vano valyale vivavua voope
vakaluta vakavuvusivua. ¹⁰ Avaanhu vakat-
woghopa nu vwoghofi uvukome. Panotukale
tukuling'ania kukyula, vakatupelile fila fino
tukafivombile. ¹¹ Yeghakilile ameesi gha tatu,

tulyaghendile mu nkate mu meli Iskanda jino jilyakolilue ni ng'ala pa kiaponge pala, jino avalongosi va jene valyale vanyalukolo va vili ava lipasa. ¹² Pano yetupumile mu likaja ilya sirakusa, tulikalile pala ivighono vi tatu. ¹³ Kuhumila pala tukaghendile tukafike mulikaja ilya Regio. Ye kikalile ikighono kimo imepo ija kumavemba jilyahumile nakalingi, yefikilile ifighono fivili tukafikile mulikaja ilya Putoli. ¹⁴ Ukuo kwe tukavavwene ava nyalukolo avange vakatupilile kukukala navoope ifighono lekela lubale. Kusila iji tukisile ku Rumi. ¹⁵ Kuhuma ukuo avanyalukolo vala, yevapulike imola isiitu, vakisile kukutwambilila ukuo kulighulilo ilya Apias ni Hoteli itatu. U Paulo ye avavwene avanyalukolo vala valyamongisie u Nfuluve pe akavika ni ngufu. ¹⁶ Pano ye twingile ku Roma, u Paulo akatavulilue kukukala mwene palikimo nu n'sikali jula juno alyale ikumulolela. ¹⁷ Yefikilile ifighono fitatu u Paulo akavakemelile palikimo avaghosi vala vano valyale valongosi mun'kate muva Yahudi. Vano vakisile palikimo, alyajovile kuanave, "Vanyalukolo, palikimo na kuuti nanihokile n'kole ku vaanhu ava nambe kuvomba luno nalulondua nava Nhaata viitu vanovalyatulongolile, vakanyumisie hwene n'kungua kuhuma ku Yerusalemu kufika hadi mumavoko gha va Rumi. ¹⁸ Yevamalile kukumoselesia, vakanoghilue kukundekesia mu vwavuke ulwakuva nalulyale lumonga kulyune ulwa ku hulila pi kum'buuda ¹⁹ Looli ava Yahudi vala vakaati vajovile vunge kuluno vinoghelua avene, penilyaghibile pihumia apiru kwa Kaisari, na-

pano nalulyale lunyakuva ndiikio nileta am-
asitaka mu kipelela kyango. ²⁰ Ulwakuva
kiki une nilete i apiru, pa uluo nilyasumile
kukuvagha na kujova navoope. Ulwakuva
kiila u Israel alipisie nakyo, niikungilue mu-
vukunge uvu. ²¹ Pe vakam'bula, “Natughelile
twupile ikalata kuhuma ku Yudea jino jikuku-
jova uve, nambe nakwale unyalukolo juno
akisile nakuhumia imola nambe kujova ili-
sio limonga ilivivi vwimila uve. ²² Looli tu-
londa kupulika kuhuma kulyuve ghusagha kiki
vwimila ilipugha lya vaanhu ava, ulwakuva
sivoneka kulumue kuuti nijova fiivi pooni pano
nilipuo.” ²³ Vakaati vavikile ikighono vwimila
umwene, vaanhu vinga kyongo valyamwisile
pano ikalagha. Alyajovile ilisio lila kuvanave
napikuvolelela vwimila ulwa vutua vwa Ngu-
luve. Akaghelile kukuvavika vunofu vwimila
u Yesu, kusooni ivili kuhumila mu ngaghilo sa
Musa na kuhuma mu vavili, kutengulila pa lwak-
ilavo kufika umpaka pakivwilile. ²⁴ Mun'kate
mu vavuo vakavahongile kusimo sikajovilue,
napano avange navakitike. ²⁵ Yevakunilue pik-
witing'ana vao kwa vao vakavuka u Paulo ye
ajvile imola iji jimo, “U Mhepo u Mwimike
vunofu kukuka u Isaya um'biili ghwa va Nhaata
viitu. ²⁶ Akaati, 'Luta kuvaanhu ava ujove,
“Ku mbughulutu siinu mum'pulika, looli na
mungakitang'anie; na kumaaso ghinu mulola
looli namungakagule. ²⁷ Vwimila vwa numbula
sa vaanhu ava siila vuvotevote, imbughulutu
save sim'pulike ni mumuko, vadindile amaso

gha vanave; neke kuuti valeke kukagula ku maso gha vanave, nakum'pulika ku mbughulutu sivsnave, napikun'tang'ania mu nhumbula sivanave, na pisyetuka kange, ngele nivavuvwisie.” ²⁸ Pa uluo, mu noghile kukagula kuuti uvuvangi vwa Nguluve vutwalilue ku vaanhu ava panji, kange vipulikisyagha.” (Gadilila: Ikidebe iki ²⁹ “Un'siki ghuno alyajovile amasio agha, ava Yahudi vakabuka, kuno vighelana kyongo vavuo kwa vavuo, nakwesile muvutavike uvunofu uvwa kali). ³⁰ U Paulo akikalile mu nyumba ja mwene ijakupanga amaka ghaviili, kange alyavambilile vooni vanoon vano vakalutagha kwa mwene. ³¹ Alyale idalikila uvutua vya Nguluve kange alyale ivulanisia amasio vwimila vwa Mutwa Yesu Kilisite mungufu sooni. Nakwale junu kan'sighile.

Vwanji Bible

The New Testament in the Vwanji language of Tanzania

copyright © 2020 Door43 World Mission Community

Language: Kivwanji (Vwanji)

Translation by: Door43 World Mission Community

Contributor: Cloud Roman, ITTO, Mwj. Lucas Ndugu, Tiralaleli Ndugu, Julieth Ngogo, Vwanjimt

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0fe8b31a-d7bb-5580-ae6c-d8de2d786d46